

Ghid pentru parlamentari

Convenția privind protecția copiilor
împotriva exploatării sexuale
și a abuzurilor sexuale
(Convenția de la Lanzarote)

one in five
un sur cinq

Parliamentary Assembly
Assemblée parlementaire

COUNCIL
OF EUROPE

CONSEIL
DE L'EUROPE

Ghid pentru parlamentari

Convenția privind protecția copiilor
împotriva exploataării sexuale
și a abuzurilor sexuale
(Convenția de la Lanzarote)

Document pregătit de dna. Severina Spassova, expert consultant, în colaborare cu Secretariatul Comisiei pentru probleme sociale, sănătate și familie, a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei

**Traducere în limba română :
Colectivul Direcției Organizației Parlamentare Internaționale
Senatul României, Noiembrie 2011**

Ilustrația pe copertă: Gemma Aguasca - © Consiliul Europei

Publicat: decembrie 2011 (Există și în franceză, engleză și germană)

Secretariatul Comisiei pentru probleme sociale, sănătate și familie

Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei

F-67075 Strasbourg Cedex

Tél: +33 (0)3 90 21 47 78

Fax: +33 (0)3 90 21 56 49

<http://assembly.coe.int>

Cuprins

1.	Consiliul Europei și Adunarea Parlamentară	5
2.	Prefață din partea Președintelui Adunării Parlamentare	7
3.	Prezentare generală	11
	Introducere și obiectivele ghidului.....	11
	Elemente de context	14
	Principalele norme internaționale în materie	16
	Acțiuni în domeniu ale Consiliului Europei	18
	Rolul parlamentelor naționale și al Adunării Parlamentare în acțiunea de combatere a violenței sexuale asupra copiilor	20
4.	Convenția privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale, Convenția de la Lanzarote (CETS nr. 201)	25
	Scopul Convenției.....	25
	Principiul nediscriminării	26
	Definiții	26
	Măsuri preventive	27
	Autorități specializate și structuri de coordonare în materie de prevenire	35
	Măsuri de protecție și asistența pentru victime.....	36
	Măsuri de intervenție	41

Incrimınarea actelor	43
Cerințe jurisdicționale pentru inițierea procedurilor și sancționarea infracțiunilor	65
Răspunderea persoanelor juridice	66
Sanctiuni și circumstanțe agravante	70
Condamnări anterioare	71
Proceduri	71
Înregistrarea și stocarea datelor naționale privind persoanele condamnate pentru infracțiuni de natură sexuală	75
Cooperarea internațională.....	75
Mecanismul de monitorizare – Comitetul Părților.....	76
Relația convenției cu alte instrumente internaționale	77
Amendamente la convenție	78
Clauze finale	78
5. Postfață din partea Secretarului General Adjunct al Consiliului Europei	81
Anexa I: Convenția Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale (CETS nr. 201)	83
Anexa II: Tabelul semnăturilor și ratificărilor.....	117

1. Consiliul Europei și Adunarea Parlamentară

Consiliul Europei este cea mai veche organizație politică europeană. Fondat în anul 1949, acesta reunește 47 de state membre, reprezentând peste 800 de milioane de cetățeni europeni și 5 state cu statut de observator (Canada, Sfântul Scaun, Japonia, Mexic și Statele Unite ale Americii).

Principalele obiective ale organizației sunt:

- ▶ să apere drepturile omului, democrația parlamentară și statul de drept în toate statele membre;
- ▶ să elaboreze acorduri la nivelul continentului european, în vederea armonizării practicilor sociale și juridice ale statelor membre;
- ▶ să promoveze conștientizarea unei identități europene și a unei unități consolidate, bazate pe valori comune care transcend diferite culturi.

Din luna noiembrie a anului 1990, prin aderarea unui număr de 22 de state din Europa Centrală și de Est, Consiliul Europei a căpătat o veritabilă dimensiune pan-europeană. Din acel moment, principala sa misiune a fost să acționeze ca pilon politic și gardian al drepturilor omului pentru toate democrațiile din Marea Europă extinsă, să le susțină în realizarea și consolidarea reformelor politice, juridice și constituționale și să faciliteze schimbul de bune practici în domenii precum drepturile omului, democrație locală, educație, cultură și mediu.

Sediul permanent al Consiliului Europei se află la Strasbourg (Franța). Potrivit Statutului, Consiliul are două organe constitutive: Comitetul Miniștrilor, alcătuit din miniștrii de externe ai statelor membre și Adunarea Parlamentară (APCE), formată din delegațiile celor 47 de parlamente naționale.

Cei 636 de membri, femei și bărbați, care alcătuiesc Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei (<http://assembly.coe.int>) se reunesc de patru ori pe an, pentru a dezbate subiecte de actualitate și provocări comune ale statelor membre și pentru a solicita guvernelor europene să acționeze și să își asume responsabilitatea pentru acțiunile lor. Pe temele pe care le aleg, ei vorbesc în numele celor 800 de milioane de cetățeni europeni pe care îi reprezintă, iar guvernele europene – reprezentate în Consiliul Europei de Comitetul Miniștrilor – au obligația de a le răspunde. Acești parlamentari reprezintă conștiința democratică a Marii Europe.

2. Prefață din partea Președintelui Adunării Parlamentare

Ca oricare altă ființă umană, fiecare copil se naște liber și egal în demnitate și în drepturi. Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului afirmă dreptul tuturor copiilor de a fi protejați împotriva „tuturor formelor de exploatare sexuală și de abuz sexual”. Cu toate acestea, se estimează că unul din cinci copii devine victimă a exploatării sexuale sau a abuzului sexual cel puțin o dată în viață: acestea pot avea diferite forme, inclusiv diferite grade de agresiune sexuală, dar și pornografie infantilă și prostituție infantilă. Aceste cifre sunt înspăimântătoare și fiecare dintre noi ar trebui să fie profund îngrijorat.

Orice formă de violență împotriva copiilor reprezintă o infracțiune inacceptabilă, care erodează fundamentele morale ale societății noastre și amenință, în mod nemijlocit, viitorul umanității. Violența sexuală asupra copiilor este una dintre cele mai serioase forme de violență, o încălcare gravă a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului pe care noi, la Consiliul Europei, le apărăm cu ardoare.

Această formă de violență constituie un atac împotriva unuia dintre cele mai vulnerabile grupuri ale societăților noastre – copiii, care adesea nu au capacitatea de a spune ce gândesc și de a se apăra. Îngrijorător este și faptul că majoritatea cazurilor de abuzuri sexuale asupra copiilor în statele membre ale Consiliului Europei sunt săvârșite de persoane aflate în „cercul de încredere” – din care fac parte părinții, rudele, prietenii, profesorii, persoanele care îi îngrijesc. Copiii astfel abuzați se găsesc adesea în imposibilitatea de a raporta violențele suferite sau chiar de a recunoaște faptul că au dreptul la protecție. Acest lucru face ca un număr mare de făptuitori să scape nepedepsiți de justiție, liberi să recidiveze, în timp ce

victimele lor sunt condamnate să sufere în tăcere, adesea pentru toată viața, deoarece este cunoscut faptul că experiențele timpurii din viața unui copil împiedică asupra dezvoltării sale ulterioare și finalmente îl împiedică să aibă o viață fericită și împlinită la vârsta adultă.

De noi depinde să distrugem acest cerc vicios și să ne protejăm copiii împotriva violenței sexuale. În acest sens, sunt necesare acțiuni adecvate la nivel legislativ, administrativ și politic. Determinat să contribuie efectiv la acest obiectiv comun, acela de a proteja copiii și de a acorda asistență victimelor, Consiliul Europei a elaborat Convenția privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale (Convenția Lanzarote, CETS nr. 201), deschisă spre semnare în iulie 2007.

Acest instrument cuprinzător și obligatoriu din punct de vedere juridic – bazat pe mai mult de cincisprezece ani de muncă devotată cu statele membre în scopul combaterii exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale împotriva copiilor – reprezintă primul tratat internațional care impune adoptarea de măsuri legislative penale împotriva diverselor forme de abuz sexual împotriva copiilor, inclusiv atunci când un asemenea abuz se petrece acasă sau în familie. În această privință, Convenția completează lacunele din legislația europeană și este o excelentă resursă de armonizare eficientă a legislației naționale. Protecția copiilor noștri este obiectivul principal al acestei Convenții, concentrată în totalitate pe respectarea drepturilor lor, pe asigurarea bunăstării lor și care pune accent pe nevoile acestora, le ia în considerare punctele de vedere și acționează în interesul superior al copilului.

Convenția Lanzarote a intrat în vigoare la 1 iulie 2010. Dar pentru ca această convenție să-i poată proteja pe toți copiii noștri, toate statele membre ale Consiliului Europei trebuie să o semneze, să o ratifice și să o aplice. Adunarea Parlamentară sprijină pe deplin Campania „Unu din Cinci” privind combaterea violenței sexuale asupra copiilor, inițiată de Consiliul Europei și lansată la Roma, în zilele de 29 și 30 noiembrie 2010. Principalul obiectiv al Dimensiunii Parlamentare a Campaniei va fi să asocieze parlamentele naționale la Campanie și să promoveze Convenția Lanzarote.

Acțiunea parlamentară este crucială pentru succesul Campaniei. Parlamentele naționale se numără printre principalii protagoniști, fie că este vorba de promovarea instrumentelor juidice internaționale, fie de o mai mare sensibilizare a publicului larg. În calitate de Președinte al Adunării Parlamentare, invit parlamentele statelor membre să se alăture acestei Campanii. Nimeni nu este mai bine plasat decât parlamentarii pentru a promova semnarea, ratificarea și implementarea Convenției de către statele membre.

Acest ghid reprezintă un instrument practic ce ne va permite nouă, parlamentarilor, să înțelegem mai bine această Convenție și să o promovăm. Ghidul pune la dispoziție instrumentele necesare pentru a asigura o mai bună percepție despre valoarea adăugată a Convenției și evidențiază chestiunile sensibile pe care legislațiile naționale trebuie să le reglementeze.

Trebuie să ne unim cu toții pentru a combate violența sexuală asupra copiilor. Trebuie să conjugăm eforturile noastre pentru a proteja viitorul societății noastre și să mobilizăm toate mijloacele pentru a eradica violența sexuală asupra copiilor. Să acționăm în așa fel încât copiii noștri să poată crește în fericire și siguranță, în „cercul lor de încredere”, pentru a avea șansa de a trăi o viață adultă împlinită și fericită.

Sper ca acest ghid să vă ajute să-i ajutați pe copiii noștri !

Mevlüt Çavuşoğlu
Președintele Adunării Parlamentare a Consiliului Europei

3. Prezentare generală

*«Durerea care nu vorbește macină
inima împovărată și o frânge»
William Shakespeare*

Introducere și obiectivele ghidului

Exploatarea sexuală și abuzurile sexuale asupra copiilor sunt chestiuni care ocupă, în ultimii ani, un loc important pe agenda politică a Consiliului Europei și a statelor membre. Abuzul sexual este o sursă de mare suferință pentru copii. Toți cei implicați trebuie să lupte cu aceeași determinare, luând totodată măsuri specifice în funcție de respectivele forme de abuz sau de exploatare.

La cel de-al treilea Summit de la Varșovia, din luna mai 2005, șefii de stat și de guvern ai statelor membre ale Consiliului Europei s-au angajat să eradicaze toate formele de violență asupra copiilor și exploatarea lor sexuală, prin întreprinderea de acțiuni specifice și, dacă este cazul, prin adoptarea unor instrumente juridice. În aplicarea acestei decizii, în anul 2006, Comitetul Miniștrilor a însărcinat Comitetul european pentru probleme penale să examineze implementarea instrumentelor internaționale în vigoare în domeniul protecției copiilor împotriva exploatarei sexuale, scopul fiind acela de a evalua necesitatea unui nou instrument internațional și, dacă este cazul, de a elabora un asemenea instrument.

La 25 octombrie 2007, la Lanzarote, a fost deschis spre semnare cel mai avansat și cuprinzător instrument la nivel internațional în materia protecției copiilor împotriva exploatarei sexuale și a abuzurilor sexuale, întrunind un foarte larg consens al statelor membre. La 1 iulie 2010 a intrat în vigoare Convenția Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva

exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale (CETS nr. 201), cunoscută și sub numele de „Convenția Lanzarote”. Până în prezent (decembrie 2011), Convenția Lanzarote a fost ratificată de 17 state membre și semnată de 26.

Originalitatea și valoarea adăugată a Convenției rezidă în abordarea sa multidisciplinară. Aceasta are ca obiectiv prevenirea exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale împotriva copiilor, protejarea copiilor victime ale acestor infracțiuni și urmărirea penală a autorilor. Instrumentul poate fi considerat deopotrivă cuprinzător și dinamic, pentru că se străduiește să surprindă diverse aspecte ale luptei împotriva infracționalității de natură sexuală și introduce un mecanism de monitorizare care va sprijini Părțile să-și respecte angajamentele. În anumite condiții, pot deveni Părți la Convenție și statele care nu sunt membre ale Consiliului Europei, ca și Uniunea Europeană.

Acest ghid destinat parlamentarilor europeni a fost elaborat în cadrul Dimensiunii Parlamentare a Campaniei Consiliului Europei privind combaterea violenței sexuale asupra copiilor, fiind parte a Programului „Construirea unei Europe cu și pentru copii”. Campania, lansată la Roma, în noiembrie 2010, își propune, în primul rând, să încurajeze statele membre ale Consiliului Europei să semneze, să ratifice și să aplice instrumentele Consiliului Europei care au ca scop combaterea violenței sexuale asupra copiilor, inclusiv Convenția Lanzarote și să sensibilizeze opinia publică cu privire la amploarea fenomenului violenței sexuale asupra copiilor, săvârșite de persoane din cercul de încredere al copilului, cât și cu privire la mijloacele de prevenire și raportare a unor asemenea fapte.

Ghidul este conceput în primul rând în scopul de a-i informa mai bine pe parlamentari cu privire la toate formele de violență sexuală asupra copiilor, un flagel împotriva căruia Europa luptă de mulți ani. Ghidul își propune, de asemenea, să încurajeze toate statele membre să semneze, să ratifice și să implementeze Convenția Lanzarote, principalul instrument al Consiliului Europei pentru combaterea violenței sexuale asupra copiilor. În acest scop, ghidul este un îndrumar practic la care parlamentarii pot recurge în activitatea lor din parlamente și în relația cu respectivele guverne naționale. El îi poate ajuta să înțeleagă și să promoveze acest

instrument nou și totalmente inovator și oferă, totodată, exemple privind modul cum pot fi transpuse în legislația națională prevederile Convenției.

Exemple de legislație – observații preliminare

Art. 4 al Convenției Lanzarote stipulează: „Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a preveni orice formă de exploatare sexuală și de abuz sexual asupra copiilor și pentru protecția acestora”, după care prevede, articol cu articol, cele mai specifice măsuri care trebuie adoptate. Cu toate acestea, nu există nicio referire la tipul de legislație în cadrul căreia măsurile să fie aplicate. Articolele Convenției sunt transpuse, în majoritatea cazurilor, în dreptul penal al statelor membre. Totuși, unele articole ar putea fi introduse prin intermediul altor instrumente legislative, cum ar fi, de exemplu, cele din domeniile protecției și bunăstării copiilor și tinerilor, serviciilor sociale, etc. Unele state au inclus, de asemenea, în Constituție dreptul copiilor la protecție.

Exemplele-model de legislație națională prezentate în acest ghid (traducere neoficială) se referă la diferite tipuri de legislație, selectate în funcție de patru criterii:

- ▶ referirile explicite la abuzurile sexuale asupra copiilor sau minorilor;
- ▶ caracterul inovator al textelor, care includ forme recente de abuz, precum racolarea minorilor în scopuri sexuale („grooming”) sau difuzarea prin Internet de imagini cu abuzuri sexuale;
- ▶ o atenție sporită acordată prevenirii abuzurilor sexuale, pe lângă incriminarea actelor în cauză;
- ▶ existența, pe lângă dreptul penal, a unor legi specifice referitoare la protecția copiilor și adolescenților.

Selecția prezentată în cadrul acestei publicații are ca scop ilustrarea măsurilor legislative care pot fi adoptate, furnizând exemple de „bune practici”, fără a exclude sau a face aprecieri, în mod explicit, asupra legislațiilor care nu au fost analizate. Scopul publicației nu este nici acela de a anticipa procesul de evaluare a legislației naționale, care va fi realizat prin mecanismul de monitorizare a Convenției, de Comitetul Părinților.

Elemente de context

Exploatarea sexuală și abuzurile sexuale asupra copiilor pot fi considerate drept cea mai gravă formă de violare a drepturilor copiilor, având repercusiuni profunde, pe termen scurt și lung, asupra sănătății lor fizice, a dezvoltării psihologice și psihosociale. Având în vedere că unul din cinci copii cade victimă a violenței sexuale cel puțin o dată în viață, ajungem la concluzia că aceste acte nu sunt izolate. Cu toate acestea, cifrele provenite din diferite surse – poliție, autorități judiciare, servicii de sănătate, organizații neguvernamentale (ONG-uri), asociații umanitare și alte organisme – reprezintă doar vârful aisbergului. Aceste fapte sunt rareori dezvăluite în momentul producerii. În general, victimele nu le divulgă decât luni, chiar ani, mai târziu. Adesea, tăcerea este ruptă când victimele ajung la maturitate sau chiar niciodată. Potrivit unui studiu realizat în anul 2006 de Organizația Mondială a Sănătății (OMS), se estimează că 150 de milioane de fete și 73 de milioane de băieți sub 18 ani au fost victime ale unui raport sexual forțat sau ale altor forme de violență sexuală. Potrivit estimărilor realizate în anul 2000 de Organizația Internațională a Muncii (OIM), aproximativ 1,8 milioane de copii au fost exploatați sexual în activități de prostituție și pornografie. UNICEF estimează că cel puțin 2 milioane de copii din întreaga lume devin anual victime ale industriei sexului.

Potrivit cercetătorilor în domeniu, abuzul sexual asupra minorilor se referă la oricare participare a unui copil sau a unui adolescent la activități sexuale pe care nu este în măsură să le înțeleagă, care sunt nepotrivite vârstei și stadiului său de dezvoltare psihosexuală, la care a fost constrâns să participe prin violență sau seducție sau care încalcă tabuurile sociale privind rolurile membrilor familiei¹. În textele juridice internaționale, termenul de „abuz sexual asupra copiilor” se referă la rele tratamente prin diverse acte, cu sau fără contact fizic, cum ar fi incestul, violul, contactul sexual² reciproc forțat, sărutul erotic, prostituția, pornografia,

1. R.Krugman și D.P.Jones se numără printre primii care au studiat această chestiune („Incest and other form of sexual abuse”, în *Battered Child*, University of Chicago, 1980) și R.S.Kempe și C.H.Kempe (*The Common Secret: Sexual Abuse of Children and Adolescents*, New York, NY, W.H.Freeman și Co., 1984).

2. Convenția Lanzarote a introdus această nouă infracțiune, denumită „grooming”

exhibiționismul, participarea la spectacole pornografice și racolarea pe internet în scopuri sexuale. Toate aceste fapte, care presupun brutalitate fizică și psihologică, sunt încadrate, din punct de vedere penal, ca agresiune sexuală sau viol.

De cele mai multe ori, violența sexuală este săvârșită de persoane din mediul apropiat al copilului, care se bucură de încrederea sa - un membru al familiei, o rudă apropiată sau o persoană din mediul său educațional. Aproximativ 80% dintre cazurile de abuz se petrec în acest cadru. Copiii le este foarte greu să-și exprime suferința în cuvinte. Referirile la sexualitate și abuz generează sentimente de rușine atât copiilor, cât și familiilor acestora. Deseori paralizați de controlul psihologic exercitat de agresor și de teama represaliilor, copiii suferă în tăcere. Este dificil pentru aceștia să dezvăluie abuzul atunci când au o relație apropiată cu agresorul sau când depind de acesta pentru a supraviețui. Câteodată, victimele nu cunosc căile și mijloacele pe care le au la dispoziție pentru a denunța faptele sau nu au suficientă încredere și consideră că este inutil să facă acest lucru. Un alt motiv al necunoașterii situațiilor de exploatare sexuală și de abuzuri sexuale asupra copiilor îl reprezintă contextul în care acestea se produc (rețele clandestine de prostituție infantilă și trafic de copii, cadrul familial închis unde există tabuuri, medii instituționale dedicate protecției copilului și sistemului judiciar juvenil, orfeline, instituții pentru copii cu handicap sau cu boli psihice, copiii străzii, etc.).

Copiii victime ale unui abuz au nevoie de atenție și de protecție speciale, având în vedere statutul lor special, determinat de o mare vulnerabilitate legată de vârstă, uneori de originea etnică, de un handicap sau de statutul social, precum și de dependența față de adulți. Siguranța și interesele copiilor ar trebui să fie omniprezente în dezbaterile politice și în deciziile care îi privesc, precum și în activitatea de instruire a celor care lucrează cu și pentru ei. Violența sexuală asupra copiilor poate fi abordată din perspective multiple, precum drepturile omului, sănătatea publică, sistemul educațional, sistemul juridic sau numărul de ani din viața copilului petrecuți în suferință. Consecințele negative se pot dovedi foarte costisitoare pentru societate, din punct de vedere al cheltuielilor destinate îngrijirilor medicale și psihiatrice acordate victimelor și autorilor

violenței sexuale, funcționării aparatului de justiție penală și instituțiilor de protecție socială, etc.

Combaterea eficientă a violenței sexuale presupune ca fiecare stat membru să identifice lacunele legislative și structurale existente și să aloce resurse suficiente pentru eliminarea factorilor de risc și schimbarea situației, prin campanii de informare și de prevenire, prin strategii de instruire și formare profesională, prin planuri de asistență și de indemnizații pentru victime, precum și prin politici care să favorizeze formarea unor legături solide, afective și de încredere, cu copiii și dezvoltarea de atitudini nonviolente. Pentru a garanta dreptul copiilor la viață, la demnitate, la integritate fizică și dezvoltare, Părțile trebuie să pătrundă într-una din sferile cele mai private din viața unei persoane.

Nici chiar în țările unde nivelul de conștientizare a problematicii este ridicat și unde programele politice au fost deja elaborate și implementate, nu au fost identificate sau utilizate toate posibilitățile de acțiune. Cooperarea internațională și europeană în scopul schimbului de bune practici constituie, prin urmare, un instrument esențial. Mai mult decât atât, cooperarea internațională dintre state și cu Europol și Interpol este indispensabilă pentru o luptă eficientă împotriva acestor activități de natură penală, deseori transnaționale. În vederea săvârșirii acestor infracțiuni, persoanele care exploatează și abuzează copiii, au pus la punct tehnici noi și folosesc cu rea credință noile tehnologii, cum ar fi internetul și noua generație de telefoane mobile. Este înspăimântător să constatăm că exploatarea sexuală a copiilor devine din ce în ce mai organizată și se desfășoară din ce în ce mai mult pe baze comerciale.

Principalele norme internaționale în materie

Comunitatea internațională a adoptat mai multe texte referitoare la protecția drepturilor copilului:

- Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului (1989), care a sărbătorit 20 de ani de existență în luna noiembrie a anului 2009. Articolul 34 din Convenție solicită Statelor Părți să protejeze copiii împotriva „tuturor formelor de exploatare sexuală și de abuz

sexual”, inclusiv incitarea sau constrângerea unui copil de a lua parte la activități sexuale ilegale, exploatarea copiilor pentru prostituție sau pentru producerea de spectacole și materiale cu caracter pornografic;

- ▶ Protocolul facultativ la Convenția cu privire la drepturile copilului, referitor la vânzarea de copii, prostituția infantilă și pornografia infantilă (2000), completează prevederile Convenției prin incriminarea acestor acte, inclusiv a tentativelor de săvârșire a unor asemenea acte și complicitatea sau participarea la acestea;
- ▶ Convenția nr. 182 a Organizației Internaționale a Muncii (OIM) privind interzicerea celor mai grele forme de muncă ale copiilor și acțiunea imediată în vederea eliminării acestora (1999) în articolul 3.b, prevede că „utilizarea, recrutarea sau oferirea unui copil în scopul prostituției, producției de material pornografic sau de spectacole pornografice” fac parte din rândul celor mai grave forme de muncă a copiilor;
- ▶ Decizia-cadru a Consiliului Uniunii Europene cu privire la combaterea exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile (2004/68/JAI) obligă statele membre să incrimineze infracțiunile legate de exploatarea sexuală, mai cu seamă prostituția și recurgerea la forță/amenințări sau la o poziție de încredere/autoritate în scopul întreținerii de relații sexuale. Infracțiunile legate de pornografia infantilă trebuie de asemenea incriminate, fie că presupun, sau nu, utilizarea unui sistem informatic, ca și instigarea, tentativa și complicitatea la săvârșirea unor asemenea acte;
- ▶ Decizia-cadru a Consiliului Uniunii Europene privind statutul victimelor în cadrul procedurilor penale (2001/220/JAI) a instituit măsuri speciale de protecție a victimelor acestor infracțiuni. Statelor le este solicitat să încurajeze instruirea specifică a personalului implicat în proceduri sau care lucrează cu victimele, în special cu cele mai vulnerabile;
- ▶ Declarațiile celor trei Congrese mondiale împotriva exploatării sexuale a copiilor în scop comercial, care au avut loc la Stockholm, în 1996, la Yokohama, în 2001 și la Rio de Janeiro, în 2008. Declarația și Planul de acțiune de la Stockholm conțin recomandări pentru incriminarea exploatării sexuale a copiilor în scop comercial, introducerea

sancțiunilor penale pentru autorii acestor infracțiuni și încurajează statele să adopte o legislație extrateritorială. De asemenea, sunt elaborate standarde pentru adoptarea unor proceduri judiciare adaptate nevoilor copiilor și este consolidat dreptul victimelor la asistență juridică, socială și medicală. Angajamentul mondial de la Yokohama, adoptat cu ocazia celui de-al doilea Congres mondial, reafirmă recomandările enunțate la Stockholm, stipulând, în același timp, obligația Părților de a întreprinde toate măsurile necesare pentru combaterea efectelor negative ale noilor tehnologii, îndeosebi pornografia infantilă pe Internet. Cel de-al treilea Congres mondial împotriva exploatării sexuale a copiilor și adolescenților a avut loc la Rio de Janeiro și s-a angajat, în mod ferm, prin Declarația și Apelul la Acțiune, să continue activitatea de combatere și să o extindă la forme de exploatare sexuală, altele decât cele în scop comercial;

- Propunerea Parlamentului European și a Consiliului de directivă privind combaterea abuzului sexual, a exploatării sexuale asupra copiilor și a pornografiei infantile, care abrogă Decizia-cadru 2004/68/JAI. Aceasta încorporează în mare parte prevederile Convenției Lanzarote, pe care o recunoaște ca fiind norma internațională cea mai cuprinzătoare în domeniul protecției copiilor împotriva exploatării sexuale și abuzului sexual. Propunerea cuprinde alte câteva elemente de valoare adăugată, precum introducerea unor noi infracțiuni în dreptul penal, o mai bună armonizare a sancțiunilor penale, obligația statelor membre de a adopta măsuri menite să-i împiedice pe infractori să desfășoare activități ce presupun un contact periodic cu copiii, introducerea unei clauze de impunitate penală pentru copiii victime, consolidarea criteriilor de competență jurisdicțională pentru a face posibilă judecarea unor fapte săvârșite în afara teritoriului statelor membre, și îmbunătățirea protecției pentru victime și familiile acestora.

Acțiuni în domeniul ale Consiliului Europei

Dreptul copiilor de a fi protejați împotriva tuturor formelor de violență sexuală și exploatare sexuală face obiectul mai multor instrumente și texte

adoptate de Consiliul Europei și constituie în mod regulat un subiect de dezbateri la nivel înalt:

- ▶ Carta socială europeană a Consiliului Europei (1961, ETS nr.35) prevede, în articolul 7, dreptul copiilor și al tinerilor la protecție specială împotriva pericolelor fizice și morale la care sunt expuși. Subparagraful 1.b al articolului 17 din Carta socială europeană revizuită (1996, ETS nr. 163) introduce obligația guvernelor de a lua toate măsurile necesare în scopul protecției copiilor și tinerilor împotriva neglijenței, violenței sau exploatării;
- ▶ Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică (2001, ETS nr.185) obligă statele membre să incrimineze pornografia infantilă, în cazul utilizării rețelelor sau sistemelor informatice. Aceste acte includ producerea, oferirea/punerea la dispoziție, distribuirea/transmiterea, procurarea și posesia de materiale de pornografie infantilă;
- ▶ Convenția Consiliului Europei privind combaterea traficului de ființe umane (2005, CETS nr.197). După definirea noțiunii de „trafic de ființe umane”, în articolul 4, textul Convenției prevede obligația statelor de a considera traficul de ființe umane drept infracțiune penală, acordând o atenție deosebită copiilor cu vârsta sub 18 ani. Recrutarea, transportul, transferul, adăpostirea sau primirea de persoane cu scopul exploatării lor sunt considerate drept trafic de ființe umane, chiar dacă nu s-a recurs la forme de constrângere, folosire a forței, înșelăciune sau abuz de autoritate pentru a obține consimțământul acestora.
- ▶ Recomandarea Rec(2001)16 a Comitetului Miniștrilor privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale solicită statelor membre să incrimineze prostituția infantilă, pornografia infantilă și traficul de copii în scopuri sexuale. Ea prevede ca statele să ia măsuri speciale pentru victimele copii, pe perioada procedurilor judiciare și să se asigure că drepturile lor sunt respectate pe tot parcursul desfășurării procedurilor. Autoritățile judiciare trebuie să acorde prioritate cazurilor în care victimele exploatării sexuale sunt copii, iar termenul de prescripție pentru urmărirea penale trebuie să înceapă să curgă numai după ce victima a împlinit vârsta majoratului. De asemenea,

recomandarea face apel la îmbunătățirea cooperării internaționale și la instituirea unei competențe jurisdicționale extrateritoriale, fără să fie necesar principiul dublei incriminări;

- În Planul de Acțiune adoptat cu ocazia celui de-al treilea Summit al Șefilor de Stat și Guvern din cadrul Consiliului Europei (Varșovia, 2005), șefii de stat și de guvern s-au angajat să ia măsuri speciale pentru eradicarea tuturor formelor de violență asupra copiilor prin lansarea unui program de acțiune și, dacă este cazul, prin elaborarea de instrumente juridice, cu implicarea societății civile în acest proces. Ca urmare, Consiliul Europei a lansat programul „Construirea unei Europe cu și pentru copii”³ (2006-2011) și Strategia sa pentru perioada 2009-2011, având ca scop promovarea drepturilor copiilor și protecția acestora împotriva violenței. Obiectivul principal al programului este acela de a sprijini toți factorii de decizie și partenerii interesați să conceapă și să implementeze strategii naționale de protecție a drepturilor copiilor și de prevenire a violenței împotriva acestora.

Rolul parlamentelor naționale și al Adunării Parlamentare în acțiunea de combatere a violenței sexuale împotriva copiilor

În calitate de decidenți politici și legiuitori, parlamentarii au un rol primordial în combaterea acestui fenomen. Obiectivele acțiunii lor sunt următoarele:

- Promovarea semnării și ratificării Convenției Lanzarote, în ansamblul său, prin modalități precum:
 - inițierea unor anchete parlamentare relevante;
 - adresarea de întrebări specifice guvernelor naționale;
 - organizarea unor dezbateri de profil la nivel național (în cadrul parlamentelor) și local (în circumscriptiile respective);
 - punerea la dispoziție, în centrele de documentare din cadrul parlamentelor, a tuturor documentelor relevante;

3. http://www.coe.int/t/transversalprojects/children/default_en.asp.

- inițierea și sprijinirea oricărei inițiative destinate publicului larg (articole în presă, evenimente școlare, etc.)⁴
- ▶ Constituirea unei comisii pentru drepturile copilului, la nivelul parlamentului național, în cazul în care aceasta nu există, în vederea creării unui mecanism menit să monitorizeze îndeaproape această problemă;
- ▶ Asigurarea conformității legislației naționale în domeniu cu angajamentele internaționale pertinente, îndeosebi cu prevederile Convenției Lanzarote, de îndată ce aceasta este ratificată;
- ▶ Revizuirea și consolidarea legislației naționale, ținând seama, într-o măsură mai mare, de nevoile copiilor victime ale violenței sexuale pe perioada desfășurării procedurilor judiciare și de interesul superior al copilului, de la momentul raportării abuzului și până în momentul în care victimele și-au revenit îndeajuns pentru a-și putea relua, mai mult sau mai puțin, o viață normală, fiind totodată protejați de abuzuri ulterioare;
- ▶ Îmbunătățirea legislației privind eliminarea violenței sexuale asupra copiilor și asigurarea unei implementări eficace a acesteia, prin creșterea, dacă este cazul, a gradului de severitate al condamnărilor, fără de care interdicțiile în domeniu nu își ating scopul;
- ▶ Examinarea posibilității ca, în funcție de gravitatea infracțiunii, termenele de prescripție să înceapă să curgă numai după ce victima a împlinit vârsta majoratului;
- ▶ Consolidarea legislației pentru a da posibilitatea, sau chiar a institui obligația, pentru toate categoriile de persoane care lucrează cu și pentru copii, să beneficieze de o instruire specifică în materie de exploatare sexuală și abuzuri sexuale asupra copiilor și pentru a face posibilă derularea unor campanii de informare a copiilor în școli;
- ▶ Adoptarea unei legislații cât mai apropiate cu cea a altor state europene, în vederea atingerii unei armonizări sporite, de natură să

4. A se vedea, de asemenea, o publicație recentă și foarte utilă în acest sens, aparținând Uniunii Interparlamentare și UNICEF: *Eliminating violence against children – Handbook for Parliamentarians*, No. 13-2007, în care sunt prezentate o serie de măsuri care pot fi luate de parlamentari.

asigure o mai bună protecție a copiilor și să faciliteze o cooperare internațională eficientă;

- ▶ Alocarea de resurse suficiente pentru a preveni și combate violența asupra copiilor, în primul rând, precum și pentru indemnizarea victimelor, chiar dacă sunt necesare și inițiative de reabilitare a infractorilor;
- ▶ Crearea unui sistem național de colectare a datelor, pentru identificarea grupurilor vulnerabile și a numărului de victime;
- ▶ Înființarea unei instituții independente, responsabile cu promovarea drepturilor copiilor, a unor linii telefonice de asistență, precum și a altor servicii de susținere, destinate consilierii copiilor și tuturor persoanelor care doresc să raporteze un incident.

Pentru dezvoltarea Dimensiunii Parlamentare a Campaniei Consiliului Europei ar trebui întreprinse următoarele acțiuni:

- ▶ Realizarea unui schimb de informații și expertiză în cadrul rețelei parlamentarilor de referință implicați în campania de combatere a violenței sexuale asupra copiilor;
- ▶ Inițierea unor parteneriate la nivel național și internațional (asociații profesionale, organizații neguvernamentale (ONG-uri), Rețeaua Europeană a Ombudsmanilor pentru Copii (REOC), Organizația Națiunilor Unite, Uniunea Europeană, Uniunea Interparlamentară (UIP), etc.;
- ▶ Sprijinirea acțiunilor de lobby ale instituțiilor europene în favoarea promovării protecției drepturilor și intereselor copiilor;
- ▶ Contribuție la elaborarea strategiilor naționale destinate diminuării vulnerabilității copiilor și creșterii siguranței acestora (prin campanii de prevenire, de exemplu);
- ▶ Acordarea de asistență tehnică/juridică statelor care solicită acest lucru, pentru a le ajuta să introducă reforme legislative în vederea gestionării acestei probleme;
- ▶ Realizarea, la nivel național, a unor instrumente de comunicare și sensibilizare (ghidul de față, stick-uri USB conținând texte legislative și materiale relevante).

Înainte de examinarea mai detaliată a prevederilor Convenției Lanzarote, este necesar, de asemenea, să atragem atenția asupra recentei Recomandări 1934(2010) a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei privind abuzul asupra copiilor instituționalizați: asigurarea protecției depline a victimelor, care conține un număr de propuneri de acțiuni legislative, administrative și politice, în atenția statelor membre și parlamentelor naționale. Ca și diferitele organisme din sistemul Națiunilor Unite, Adunarea Parlamentară consideră că reformele legislative reprezintă o condiție preliminară pentru asigurarea protecției depline a copiilor, dar ele trebuie completate cu alte măsuri de prevenire, identificare, investi-gare și tratament.⁵

5. Corinne May-Chahal, Maria Herczog (coordonatori): *Abuzul sexual asupra copiilor în Europa*, Editura Consiliului Europei (2004).

4. Convenția privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale, Convenția Lanzarote (CETS nr. 201)

Convenția Lanzarote reprezintă un important pas înainte în prevenirea infracțiunilor de natură sexuală. Aceasta garantează o protecție temeinică și completă a copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale și prevede, de asemenea, procedurile legale împotriva presupușilor autori ai acestor infracțiuni. Textul consolidează standardele existente în domeniu și completează anumite lacune: este pentru prima dată când un tratat internațional definește și incriminează abuzul sexual asupra copiilor într-o manieră atât de cuprinzătoare. Alte puncte forte ale textului Convenției sunt reprezentate de accentul pus pe prevenire, de gama largă de măsuri de protecție pentru copii și victime, de referirile cu privire la toți copiii cu vârsta sub 18 ani și de includerea dispozițiilor privind noile forme de violență, precum exploatarea copiilor prin intermediul noilor tehnologii ale informației și comunicațiilor (NTIC). În cele din urmă, Convenția introduce un mecanism de monitorizare puternic, pentru a asigura implementarea eficientă și respectarea acestor dispoziții de către Părți.

Scopul Convenției

Convenția are trei scopuri principale:

- ▶ prevenirea și combaterea exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale asupra copiilor;
- ▶ protecția drepturilor copiilor victime ale exploatării sexuale și ale abuzurilor sexuale;
- ▶ promovarea cooperării naționale și internaționale împotriva acestui fenomen.

Belgia

Ca urmare a lucrărilor Comisiei Naționale împotriva Exploatării Sexuale a Copiilor, Parlamentul belgian a introdus în Constituție, odată cu adoptarea revizuirii constituționale din data de 23 martie 2000, o prevedere specială care recunoaște copiii ca fiind „subiecți constituționali” cu drepturi depline.

Articolul 22 bis din Constituția Belgiei

Fiecare copil are dreptul la respectarea integrității sale morale, fizice, psihice și sexuale.

Principiul nediscriminării

Convenția Lanzarote interzice discriminarea (o diferență de tratament, fără vreo justificare obiectivă și rezonabilă) în implementarea de către Părți a prevederilor sale, îndeosebi a măsurilor privind respectarea drepturilor victimelor. Enumerarea motivelor discriminării se regălesc și în Articolul 14 al Convenției Europene a Drepturilor Omului și în Protocolul nr.12 al acesteia, și anume: sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinie politică sau de altă natură, naționalitate sau origine socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare alt motiv. Textul Convenției prezintă, de asemenea, alte trei motive principale care conduc la discriminare: orientarea sexuală, starea de sănătate și existența unui handicap.

Definiții

În pofida diversității legislației din statele membre ale Consiliului Europei, au fost agreeate, în sensul prezentei Convenții, definiții comune ale următoarelor concepte:

- „copil” – în conformitate cu definițiile oferite de Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului și de Convenția Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane, „copil” este orice persoană cu vârsta mai mică de 18 ani. De menționat este faptul că în unele articole ale Convenției Lanzarote este specificată și o altă vârstă – vârsta legală pentru a întreține acte sexuale, fără ca acestea

să fie considerate fapte sancționabile penal. Vârsta de consimțământ pentru activități sexuale în Europa variază de la 13 la 18 ani. Spania are cea mai mică vârstă de consimțământ (13 ani), în timp ce Turcia și Malta, cea mai ridicată (18 ani);

- ▶ „exploatarea sexuală și abuzurile sexuale asupra copiilor” – Convenția reglementează atât sancționarea abuzurilor ce au loc în interiorul familiei sau al mediului social apropiat, cât și actele săvârșite în scopuri comerciale sau lucrative. Este vorba despre următoarele categorii de comportament: abuzurile sexuale, prostituția infantilă, pornografia infantilă, coruperea copiilor și racolarea acestora în scopuri sexuale. Ideea fundamentală este aceea că infracțiunile de natură sexuală asupra minorilor trebuie să facă obiectul unei incriminări specifice;
- ▶ „victimă” – victimă este copilul care a fost subiectul uneia dintre infracțiunile enumerate în Convenție. Este important de reținut că nu este necesară stabilirea faptelor de exploatare sexuală sau de abuz sexual pentru ca un copil să fie considerat victimă.

Alte definiții cu privire la abuzurile sexuale asupra copiilor, care au făcut obiectul unor discuții controversate între Statele Părți în timpul pregătirii Convenției, trebuie examinate în profunzime și explicate într-un context cultural dat. Acestea se referă, de exemplu, la limitele dintre un comportament „normal” și unul abuziv în familie, dintre explorarea sexuală „normală” între copii și abuzurile săvârșite de alți minori („peer abuse – abuzul unui copil asupra altuia”) sau dintre actele sexuale consimțite și cele „forțate”, în contextul inegalității de putere (cum ar fi, de exemplu, relațiile sexuale cu un educator sau un profesor).⁶

Măsurile preventive

În vederea protejării copiilor de orice formă de exploatare sexuală și abuz sexual, textul enumeră o serie de măsuri preventive care trebuie implementate la nivel național. Acestea includ măsuri de sensibilizare a cadrelor

6. Corine May-Chahal, Maria Herczog (coordonatori): Abuzul sexual asupra copiilor în Europa, Editura Consiliului Europei (2004).

de specialitate și a publicului, de formare a persoanelor care lucrează cu și pentru copii și de informare a copiilor, în cadrul școlii.

Portugalia

Cu un accent puternic pe prevenire, așa cum se specifică în Convenția Lanzarote, și făcând referire la aceasta din urmă, legislația portugheză cuprinde reglementări detaliate referitoare la evaluarea personalului care urmează să fie numit în funcții ce implică un contact permanent cu copiii.

Articolul 2 din Legea 113/2009 din 17 septembrie stabilește măsurile de protecție a minorilor cu ocazia evaluării personalului cu funcții care presupun contacte regulate cu copiii:

1 – În procesul de recrutare pentru profesii, servicii, îndatoriri sau activități publice sau private, fie și neremunerate, care implică un contact regulat cu copiii, angajatorul trebuie să-i ceară solicitantului să prezinte un certificat de cazier judiciar și să țină seama de informațiile din acest certificat atunci când apreciază dacă solicitantul întrunește condițiile pentru a îndeplini o astfel de funcție.

2 – Atunci când solicită certificatul de cazier judiciar, candidatul trebuie să specifice scopul pentru care acesta îi este necesar, să precizeze profesia, serviciul, îndatorirea sau activitatea în care urmează să fie angajat și dacă aceasta implică contacte regulate cu copiii.

3 – Certificatul de cazier judiciar solicitat de persoanele fizice în scopul menționat la punctul (1) trebuie să specifice că a fost solicitat pentru angajarea în funcții care implică contacte regulate cu copiii și, în plus, trebuie să conțină informațiile stabilite în Articolul 11 din Legea 57/1998 din 18 august:

a) Condamnări pentru infracțiunile menționate în articolele 152, 152-A și Titlul I, Capitolul V, Cartea a II-lea ale Codului penal;

b) Hotărâri prin care se aplică pedepse suplimentare, în baza articolelor 152 și 179 din Codul penal sau măsuri de siguranță care interzic activitatea;

c) Hotărâri care sunt consecința, obiectul sau executarea celor indicate în subparagrafele precedente și al căror efect este acela de a nu anula cazierul judiciar.

4 – Prevederile articolului 12(2)(e) din Legea 57/98 din 18 august nu se aplică certificatului de cazier judiciar solicitat de persoane în scopurile descrise la paragraful (1) de mai sus.

5 – În certificatul de cazier judiciar solicitat de o persoană, în scopurile definite la punctul (1) de mai sus, vor fi menționate și hotărârile luate de tribunale străine, echivalente cu cele prevăzute în subparagrafele punctului (3).

6 – Prevederile paragrafului (1) nu vor aduce atingere obligativității de a respecta interdicțiile sau restricțiile ce rezultă din aplicarea unei pedepse suplimentare sau a unei măsuri de siguranță, a căror încălcare se pedepsește în conformitate cu articolul 353 din Codul Penal.

7 – Nerespectarea prevederilor paragrafului (1) de către partea recrutată constituie contravenție administrativă și se pedepsește cu amendă al cărei quantum minim și maxim se stabilește potrivit articolului 17 din legea care stabilește contravențiile administrative și măsurile de aplicare a acestora, aprobată prin legea de aplicare 433/82 din 27 octombrie, iar sancțiunile suplimentare stabilite prin articolul 21 (b) (c) (e) (f) și (g) pot fi, de asemenea, aplicate, dacă prezumțiile stabilite în articolul 21-A din aceeași lege sunt, de asemenea, confirmate.

8 – Neglijența este pasibilă de sancțiuni.

9 – În cadrul unei proceduri administrative, stabilirea faptelor și aplicarea amenzilor și sancțiunilor suplimentare sunt în responsabilitatea autorităților administrative cu competențe de supraveghere a activităților respective; articolul 34 din legea care stabilește infracțiunile de natură administrativă și procedurile corespunzătoare se aplică în subsidiar.

10 – Fondurile rezultate din amenzi se împart între serviciul care le-a aplicat și Stat, în proporție de 40% și respectiv 60%.

11 – Angajatorul trebuie să asigure confidențialitatea tuturor informațiilor în posesia cărora a intrat prin intermediul certificatului de cazier judiciar.

Recrutarea, pregătirea profesională și sensibilizarea persoanelor care lucrează cu copii

Violențele sexuale asupra minorilor sunt adeseori disimulate și păstrate în secret, din acest motiv fiind greu de detectat. Ele pot fi aduse la lumină numai într-un mediu care cultivă transparența, vigilența și o asistență veritabilă. Convenția solicită Părților să ia măsurile necesare pentru a se asigura că toate persoanele care intră în mod obișnuit în contact cu copiii sunt suficient de informate asupra drepturilor copiilor, conferite de legislația națională și internațională și au cunoștință despre chestiunile referitoare la exploatarea și abuzurile sexuale, a consecințelor acestora, precum și despre posibilele semnale pe care le dau copiii. Pentru depistarea cazurilor de violență sexuală, persoanele care lucrează cu copiii trebuie să știe la ce anume să fie atente. Categoriile de persoane vizate de această prevedere sunt cele care lucrează cu copiii în domenii precum: învățământ, sănătate, servicii sociale, justiție, poliție, sport, cultură și activități recreative, persoanele care efectuează activități de voluntariat și familiile de plasament. Părțile sunt invitate să introducă controale mai stricte în etapa de recrutare pentru profesiile care implică un contact regulat cu copiii, pentru a se asigura de faptul că persoanele candidate nu au suferit condamnări pentru exploatare sau abuz sexual.

Educația copiilor

Părinții sunt persoanele cele mai apropiate de copii. În primul rând, ei sunt cei care trebuie să creeze o relație afectivă solidă și de încredere cu copiii, să îi educe cu privire la chestiunile referitoare la sexualitate, în general, precum și asupra riscurilor exploatarei sexuale și ale abuzurilor sexuale, în mod special, să le insuflă simțul independenței și puterea de a rezista și de a respinge orice fel de solicitări sexuale care li s-ar putea adresa. Totuși, unii părinți consideră acest lucru dificil și sunt reticenți în

abordarea subiectului. Din acest motiv, fără a face referire la școli sau la obligativitatea informării prin programa școlară, Convenția solicită Părinților să se asigure că în cursul perioadei de școlarizare copiii sunt informați asupra riscurilor violențelor sexuale, ca și asupra mijloacelor de protecție, într-o formă adecvată nivelului lor de maturitate și care să nu le reducă respectul față de adulți. Aceste informări pot fi făcute într-un cadru neoficial, prin intermediul vizitelor sau prin acordarea de asistență telefonică, cu sau fără implicarea părinților. Pot, de asemenea, să îmbrace forma unei educații de bază asupra dezvoltării sexuale, autodeterminării, riscurilor potențiale și mijloacelor de protecție și de solicitare a ajutorului. Data fiind ascensiunea Internetului și a noilor generații de telefoane mobile, care permit transmiterea de date (filme și imagini video), este de o importanță vitală pentru copii să fie informați în privința amenințărilor la adresa siguranței lor, atunci când le utilizează.

Programe și măsuri de intervenție preventivă

Măsurile preventive la care se referă Convenția cuprind posibilitatea ca persoanele care se tem că ar putea săvârși infracțiuni împotriva copiilor să aibă acces la programe sau măsuri de intervenție menite să evalueze și să prevină riscul ca astfel de infracțiuni să fie săvârșite. Această posibilitate este în mod cert necesară pentru că, altfel, copiii ar fi rămâne expuși riscurilor, iar ciclul abuzurilor s-ar perpetua. Această opțiune are un scop preventiv și se aplică persoanelor care nu sunt cercetate, urmărite penal sau aflate în timpul executării pedepsei.

Germania

Multe țări au, pe lângă Codul penal, legi specifice referitoare la protecția și asistența pentru copii și adolescenți. Acesta este, spre exemplu, cazul Germaniei, unde Secțiunea a VIII-a a Codului Social (*Sozialgesetzbuch Buch VIII*) conține dispoziții pentru acordarea de asistență copiilor și tinerilor (*Kinder- und Jugendhilfe*). Acestea sunt exemple deosebit de interesante pentru formulările legislative ale strategiilor preventive.

Sozialgesetzbuch, Buch VII, 8 a – Responsabilitatea pentru protecția copiilor în cazul amenințărilor la adresa bunăstării lor

(1) Dacă Oficiul pentru tineret primește informații semnificative care indică faptul că un copil sau un tânăr se află în pericol, acesta va evalua riscurile potențiale, în cooperare cu mai multe servicii specializate. De asemenea, părinții sau tutorele, precum și copilul sau tânărul pot fi consultați, în măsura în care acest lucru nu afectează protecția efectivă a copilului sau a tânărului. Dacă Oficiul pentru tineret consideră că este potrivit și necesar să acorde asistență în vederea înlăturării amenințării, va propune acordarea de asistență părinților sau tutorelui.

(2) În acordurile cu organismele și autoritățile responsabile pentru acordarea de facilități și servicii, în sensul prevederilor din acest cod, se va veghea ca personalul specializat al acestora să își respecte îndatoririle, așa cum au fost specificate în paragraful 1 și să se consulte cu un specialist pentru evaluarea riscurilor potențiale. În particular, se va insera o clauză în aceste acorduri, introducând obligația, pentru experți, să îndemne părinții sau tutorii să accepte ajutor, în cazul în care consideră că acesta este necesar, și să informeze Oficiul pentru tineret dacă ajutorul acceptat pare a fi insuficient pentru înlăturarea amenințării.

(3) Dacă Oficiul pentru tineret consideră că este necesar să implice Tribunalul pentru familie, atunci îi va solicita acestuia să intervină. Acest lucru este valabil, de asemenea, atunci când părinții sau tutorii nu doresc sau nu pot să se implice în evaluarea riscurilor potențiale. Dacă există un pericol iminent și nu este posibil să se aștepte o hotărâre judecătorească, Oficiul pentru tineret este obligat să ia în îngrijire copilul sau tânărul.

(4) Dacă pentru înlăturarea amenințării este necesară și acțiunea altor servicii, cum ar fi cele sociale, de îngrijire a sănătății sau poliția, Oficiul pentru tineret va îndemna părinții sau tutorii să solicite acordarea de asistență. Dacă este necesară o acțiune imediată și părinții sau tutorii nu cooperează, Oficiul pentru tineret va solicita direct ajutorul celorlalte organisme competente, pentru înlăturarea amenințării.

România

România a adoptat Convenția cu privire la drepturile copilului în 1990, prin Legea nr.18/1990, modificată prin Legea nr. 272/2004. Cea din urmă face referire precisă la identificarea timpurie a situațiilor de risc și prevenirea comportamentelor abuzive.

Art.34 din Legea 272/2004

(1) Serviciul public de protecție socială va lua toate măsurile necesare pentru identificarea timpurie a situațiilor de risc care pot conduce la separarea copilului de părinți, ca și pentru prevenirea comportamentelor abuzive ale părinților și a violenței în familie.

(2) Orice separare a copilului de părinții săi, ca și orice restrângere a exercitării drepturilor părintești, trebuie să fie precedată de garantarea sistematică a serviciilor și asistenței stipulate de lege, cu accent deosebit pe informarea adecvată a părinților, acordându-li-se acestora consiliere, terapie și mediere, în baza unui plan de servicii.

Măsuri destinate publicului larg

Strategiile de sensibilizare și informare a publicului asupra tipurilor de violență sexuală sunt esențiale. Organizarea campaniilor de informare va permite mobilizarea publicului larg cu privire la această problemă și sporirea vigilenței. Totuși, după cum stipulează Convenția, statele trebuie să prevină sau să interzică răspândirea de materiale care propagă infracțiunile cuprinse în respectiva convenție.

Participarea copiilor, a sectorului privat, a mass-media și a societății civile

Atunci când își elaborează politicile, unele țări lucrează în colaborare cu agențiile pentru protecția copilului sau încurajează participarea directă a copiilor. Alte țări preferă să comunice toate informațiile de interes copiilor, și nu să îi implice pe aceștia în producerea acestor informații. Convenția încurajează participarea copiilor în combaterea violenței sexuale, în funcție de nivelul lor de maturitate („stadiu de dezvoltare”).

Participarea sectorului privat (tehnologiile informației și comunicațiilor, turismul și călătoriile, sectoarele bancar și financiar) la prevenirea violenței sexuale ar fi de asemenea benefică.

Apariția infracțiunilor cibernetice a adăugat o nouă dimensiune violenței sexuale, de aceea este importantă implicarea furnizorilor de servicii de Internet și telefonie mobilă și a operatorilor de motoare de căutare la pregătirea măsurilor și politicilor de prevenire. Utilizatorii de Internet trebuie să fie mai bine informați despre existența agențiilor specializate în lupta împotriva infracțiunilor prin Internet, iar aceste agenții trebuie să disemineze informațiile privind pericolele la adresa copiilor. Utilizatorii trebuie să aibă posibilitatea să raporteze rapid imaginile sau comportamentele șocante întâlnite pe Internet.

Industria turismului și a călătoriilor este inclusă în mod specific, în scopul combaterii fenomenului în creștere al „turismului sexual”⁷. Aceasta este o prostituție la carte, care, ea însăși, nu reprezintă decât traducerea, în viața reală, a situațiilor propuse de pornografie; cele două lumi intră în contact pentru a exploata ființele umane și a le comercializa trupul⁸. O bună practică de prevenire ar consta în informarea călătorilor asupra riscurilor de urmărire penală la care sunt expuși cei ce comit infracțiuni de ordin sexual, prin distribuirea de broșuri, mesaje audio-vizuale și declarații pe website-urile companiilor aeriene. În 1998, un „Cod de conduită pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale în sectorul călătoriilor și turismului” a fost întocmit de ECPAT International (End Children Prostitution, Child Pornography and Trafficking of Children for Sexual Purposes), o rețea internațională de organizații care cooperează în vederea eliminării prostituției în rândul copiilor, pornografiei infantile și traficului de copii în scopuri sexuale, în colaborare cu Organizația Mondială a Turismului.

Implicarea sectoarelor financiar și bancar este foarte importantă pentru că dă posibilitatea instituțiilor financiare, în cooperare cu forțele de ordine, să

7. Călătoriile în țări mai puțin restrictive din punct de vedere al legislației și mai sărace din punct de vedere economic, în scopul de a întreține relații sexuale cu localnici, în general contra cost.

8. Franck Michel, *Le Monde diplomatique*, august 2006.

întrerupă funcționarea mecanismelor financiare care sprijină website-urile pentru pedofili, de tip pay-for-view, și să contribuie astfel la desființarea lor.

Convenția încurajează de asemenea mass-media să informeze și să ridice nivelul de sensibilizare a publicului în privința exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale asupra copiilor. Cu siguranță, mass-media joacă un rol important în educarea publicului larg și în abordarea realistă a acestei problematice, în documentare și filme de televiziune despre relațiile sexuale, rolul părinților și sănătatea sexuală. Această funcție trebuie să fie îndeplinită cu respectarea, în primul rând, a principiilor de independență a mass-media și al libertății presei și, în al doilea rând, a dreptului la viață privată al tuturor copiilor victime.

Alți actori activi în domeniu sunt organizațiile neguvernamentale și voluntarii, cuprinși în sintagma „societate civilă”, a căror activitate trebuie să fie recunoscută și dezvoltată. Statele sunt invitate să încurajeze finanțarea proiectelor și programelor societății civile al căror scop îl constituie prevenirea exploatării și abuzurilor sexuale și protejarea copiilor împotriva acestor acte.

Autorități specializate și organisme de coordonare în materie de prevenire

Convenția invită statele să adopte, în planurile naționale și locale, o abordare multidisciplinară a prevenirii, însoțită de o coordonare eficientă între diferiții actori implicați. În practică, aceasta presupune:

- ▶ Coordonare între sectoarele educație și sănătate, servicii sociale, autorități însărcinate cu aplicarea legii și autorități judiciare;
- ▶ Înființarea unor instituții independente pentru promovarea și protecția drepturilor copiilor și pentru evaluarea impactului politicilor sociale asupra copiilor;
- ▶ Desemnarea unei persoane sau a unei instituții a cărei sarcină să fie ridicarea nivelului de sensibilizare a publicului în privința exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale asupra copiilor⁹. Unele țări au

9. Adunarea Parlamentară a sugerat deja desemnarea unui Ombudsman european pentru copii (vezi Recomandarea 1460/2000).

creat astfel de funcții care sunt cunoscute sub diverse denumiri: Ombudsman-ul copiilor, Avocatul copiilor, Comisarul pentru drepturile copilului, Comisia pentru drepturile copilului, etc. Este, de asemenea, foarte important ca în dezvoltarea unui astfel de demers să se asigure resursele corespunzătoare și să se stabilească responsabilități clare; înființarea mecanismelor pentru colectarea de date, în colaborare cu societatea civilă, pentru monitorizarea și evaluarea fenomenului de exploatare sexuală și de abuzuri asupra copiilor și pentru remedierea lipsei de informații, cu respectarea cerințelor legate de protecția datelor personale;

- Încurajarea cooperării între autoritățile de resort ale statului, societatea civilă și sectorul privat, pentru prevenirea și combaterea exploatării și abuzurilor sexuale asupra copiilor.

Măsurile de protecție și asistență pentru victime

Deși obiectivul principal al luptei împotriva abuzurilor și exploatării sexuale este prevenirea acestora, este, de asemenea, esențial să ne asigurăm că atât copiii victime ale acestor infracțiuni, cât și toate persoanele apropiate lor vor primi cel mai bun sprijin și cea mai bună asistență posibilă.

Raportarea suspiciunilor de exploatare sexuală sau abuz sexual

Cadrele medicale sunt jucători-cheie în protejarea intereselor copiilor, datorită contactului regulat cu aceștia sau cu familiile lor. Este important de recunoscut faptul că rolul lor nu trebuie să se limiteze la corectarea disfuncțiilor familiale care se află la baza problemelor, ci să tragă și un semnal de alarmă în privința violențelor comise și să alerteze serviciile de resort. Fără a obliga la un astfel de comportament, Convenția dă posibilitatea doctorilor, psihiatrilor, psihoterapeuților și altor persoane, care lucrează în mod regulat sau ocazional cu copiii, să încalce secretul profesional pentru a semnaliza serviciilor sociale orice situație în care există motive temeinice să se creadă că un copil este victima exploatării sexuale sau a abuzurilor sexuale. Orice altă persoană, care are cunoștință sau suspectează situații de exploatare sexuală sau abuz sexual asupra copiilor, este încurajată să le semnaleze serviciilor competente.

Norvegia

Legislația civilă norvegiană cuprinde, de asemenea, reguli clare referitoare la obligația de a contacta poliția sau de a preveni pe alte căi comiterea de infracțiuni grave (explicațiile sunt furnizate de către Ministerul Justiției și de către Poliție).

- Codul General Civil și Penal, din 1902, secțiunea 139, amendat prin Legea nr. 47/25.06.2010, întărește obligația de prevenire a infracțiunilor grave.
- În conformitate cu amendamentul, este suficient ca o persoană să suspecteze că o infracțiune s-a comis sau este pe punctul să se comită, ca să nu mai fie necesară o probă palpabilă.
- De asemenea, se stipulează că obligația de a semnală infracțiunea prevalează asupra obligației de păstrare a secretului profesional.
- Mai mult, obligația de semnalare a infracțiunii și pedeapsa în cazul nerespectării acesteia se extinde și la alte infracțiuni de acest gen, cum ar fi violența în familie și alte infracțiuni sexuale împotriva copiilor (secțiunea 199 referitoare la orice activitate sexuală cu un copil adoptiv, copil vitreg sau cu orice altă persoană sub 18 ani care se află în îngrijirea autorului infracțiunii, și secțiunea 200, paragraful 2, referitoare la acte sexuale cu un copil sub 16 ani, sau la determinarea prin înșelăciune a unui astfel de copil să aibă un comportament jignitor din punct de vedere sexual sau, sub orice altă formă, indecent).

Regatul Unit

La loi britannique de 2003 relative aux infractions sexuelles prescrit În Regatul Unit, Actul din 2003 referitor la infracțiunile sexuale prevede anumite obligații de notificare, în vederea prevenirii unor infracțiuni ulterioare legate de abuzuri sexuale, inclusiv abuzuri sexuale asupra minorilor.

Secțiunea 80 a Actului din 2003 referitor la infracțiunile sexuale

Persoanele supuse obligației de notificare

(1) O persoană este supusă obligației de notificare pentru perioada stabilită de secțiunea 82 („perioada de notificare”) dacă:

(a) A fost condamnată din cauza unei infracțiuni enumerate în lista din Anexa 3;

(b) A fost declarată nevinovată de o astfel de infracțiune, pe motiv de iresponsabilitate mintală;

(c) Are o dizabilitate și a comis actul de care este acuzat și care se încadrează la acest tip de infracțiune; sau

(d) În Anglia și Țara Galilor sau în Irlanda de Nord, a primit un avertisment pentru o astfel de infracțiune.

(2) Persoana supusă obligației de notificare cuprinsă în această parte este numită în continuare „autorul infracțiunii”.

ANEXA 3 – Infracțiuni de natură sexuală specificate în Partea a 2-a: Anglia și Țara Galilor

1. O infracțiune prevăzută la secțiunea 1 a legii din 1956 referitoare la infracțiunile sexuale (c.69) (viol).

2. O infracțiune prevăzută în Secțiunea a 5-a a legii (raport sexual cu o minoră sub 13 ani).

3. O infracțiune prevăzută în Secțiunea a 6-a a legii (raport sexual cu o minoră sub 16 ani), dacă autorul infracțiunii are 20 de ani sau mai mult.

4. O infracțiune prevăzută în Secțiunea a 10-a a legii (incest comis de un bărbat), dacă victima sau (după caz) cealaltă parte are sub 18 ani.

5. O infracțiune prevăzută în Secțiunea a 12-a a legii (sodomie) dacă:

(a) Autorul infracțiunii are 20 ani sau mai mult; și

(b) Victima sau (după caz) cealaltă parte are sub 18 ani.

6. O infracțiune prevăzută în Secțiunea a 13-a a legii (acte indecente între bărbați) dacă:

- (a) Autorul infracțiunii are 20 ani sau mai mult; și
- (b) Victima sau (după caz) cealaltă parte are sub 18 ani.

7. O infracțiune prevăzută în Secțiunea a 14-a a legii (atentat la pudoare asupra unei femei) dacă:

- (a) Victima sau (după caz) cealaltă parte are sub 18 ani; sau
- (b) Autorul, în funcție de infracțiune sau constatări, este sau a fost:
 - (i) Condamnat la închisoare pentru o perioadă de cel puțin 30 de luni; sau
 - (ii) Internat în spital ca urmare a unui ordin de restricție.

8. O infracțiune prevăzută în Secțiunea a 15-a a legii (atentat la pudoare asupra unui bărbat) dacă:

- (a) Victima sau (după caz) cealaltă parte are sub 18 ani; sau
- (b) Autorul, în funcție de infracțiune sau constatări, este sau a fost:
 - (i) Condamnat la închisoare pentru o perioadă de cel puțin 30 de luni; sau
 - (ii) Internat în spital ca urmare a unui ordin de restricție.

9. O infracțiune prevăzută la secțiunea a 16-a a legii (agresiune cu intenția de comitere a sodomiei), dacă victima sau (după caz) cealaltă parte are sub 18 ani.

10. infracțiune prevăzută în Secțiunea a 28-a a legii (cauzatoare sau care încurajează prostituția, întreținerea unui raport sexual sau atentatul la pudoare, care implică o minoră de sub 16 ani).

Servicii de asistență și asistența pentru victime

Este esențială dezvoltarea mijloacelor prin care oamenii să poată raporta, în condiții de siguranță, cazurile de abuz sau de exploatare sexuală de

care au cunoștință sau ale căror victime sunt, sau pur și simplu să poată vorbi cu o persoană din afara mediului lor obișnuit. Cadrele specializate în protecția copilului și decidenții politici consideră din ce în ce mai mult că liniile telefonice destinate copiilor sunt o resursă esențială în facilitarea acordării de asistență copiilor, cunoașterea experiențelor pe care le-au trăit copiii și îndrumarea acestora către serviciile de resort. Telefonul joacă un rol deosebit, pentru că dă posibilitatea copiilor să se exprime atunci când doresc, în condiții de confidențialitate și fără să se simtă amenințați de o întâlnire față în față. Statele trebuie să încurajeze înființarea de linii telefonice de asistență la care copiii să fie ascultați și consiliați, disponibile pe scară largă și care să aibă un personal potrivit pentru munca cu copiii.

O veritabilă asistență acordată victimelor trebuie să cuprindă două niveluri: mai întâi, asistența acordată în momentele de maxim și minim ale crizei pe care o implică mărturisirea faptelor și, în al doilea rând, tratarea traumelor fizice și psihologice provocate de violențele sexuale. În plus, este în mod evident necesară protejarea victimelor de abuzuri viitoare.

Convenția enumeră măsurile pe care trebuie să le ia Părțile cu privire la victime:

- ▶ acordarea de asistență victimelor, pe termen scurt și lung, pentru recuperarea lor fizică și psihosocială. În funcție de gravitatea prejudiciului, asistența trebuie să dureze atât cât este necesar pentru asigurarea recuperării complete a copilului. Îngrijirea trebuie să se concentreze asupra consecințelor fizice și efectelor psihologice și să promoveze dezvoltarea sănătoasă pe termen lung a copilului. Există și problema consecințelor violențelor sexuale, care se prelungesc și la vârsta adultă. Măsurile trebuie luate în așa fel încât adulții care au fost victime în timpul copilăriei să poată vorbi despre acest lucru, dacă este necesar, și să aibă acces la o asistență adecvată;
- ▶ îndepărtarea autorului prezumat al faptei sau a victimei din mediul familial, atunci când părinții copiilor sau persoanele cărora le-au fost încredințați sunt implicați în actele comise împotriva acestora. Alegerea măsurii care să pună capăt imediat oricărui contact este importantă. În cazul violenței sexuale în cadrul familiei, în general este preluat copilul, deși ar părea mai potrivit să fie îndepărtat

autorul, dar aceasta ar presupune ca părintele celălalt să poată să aibă grijă și să sprijine copilul;

- ▶ asigurarea unei asistențe terapeutice pentru apropiatii victimei, dacă este necesară și fără a fi impusă. De asemenea, ar fi benefic pentru apropiatii victimei să își poată trata angoasele și sentimentele de neputință și culpabilitate;
- ▶ stabilirea de parteneriate între autoritățile publice și organizațiile neguvernamentale sau alte organizații implicate în acordarea de asistență victimelor.

Măsuri de intervenție

Programe sau măsuri de intervenție pentru infractorii sexuali

Mulți terapeuți argumentează că prevalența abuzurilor sexuale în societate și în cadrul familiilor poate fi legată de faptul că autorii au fost ei înșiși abuzați sexual când erau copii. Drama lor constă în faptul că suferința cauzată de experiențele din copilărie nu a fost niciodată exprimată sau auzită. Aceste experiențe traumatice le invadează subconștientul și își găsesc apoi o defulare prin practici similare. Alți terapeuți argumentează că acest ciclu al abuzurilor de-a lungul generațiilor nu este un fapt dat; multe victime copii nu devin autori de abuzuri sexuale și mulți autori adulți nu au fost victime ei înșiși. Deși actele în sine nu trebuie nicidecum tolerate, este de acceptat faptul că autorii unor asemenea infracțiuni sunt oameni care au nevoie de ajutor și trebuie considerați drept pacienți care au nevoie de tratament. Pe măsură ce conștientizarea publicului asupra abuzurilor crește și în contextul unei tendințe către condamnări mai aspre, este de asemenea important să fie oferite programe de tratament pentru infractorii sexuali și să se acorde locul potrivit unor astfel de programe în alocarea, uneori limitată, a resurselor publice și în stabilirea de priorități politice. Fără acest lucru, este de neconceput o protecție realistă a victimelor, actuale și viitoare.

Una dintre valorile adăugate ale Convenției rezidă în posibilitatea pe care o oferă celor trei categorii de persoane de a avea acces, oricând, la măsuri de intervenție sau la programe cu componente psihologice, medicale și

sociale, pentru a reduce riscul recidivei și pentru evaluarea gradului lor de pericolozitate. Cele trei categorii de beneficiari sunt:

- ▶ persoanele puse sub urmărire pentru o infracțiune sexuală: în conformitate cu principiul prezumției de nevinovăție, depinde de persoanele în cauză, mai ales cele care fac parte din această categorie, să hotărască liber dacă vor să beneficieze de programe și măsuri. Pot face acest lucru pe durata investigării cazului sau în timpul procesului, cu condiția să se respecte dreptul lor la apărare și cerințele unui proces corect;
- ▶ persoanele condamnate pentru o infracțiune sexuală: este vorba de persoane care au primit o sentință definitivă care atestă vinovăția, din partea unui judecător sau a unui tribunal;
- ▶ copiii autori de infracțiuni sexuale: persoanele sub 18 ani, care nu răspund încă penal, pot beneficia de programe și măsuri adaptate necesităților lor de dezvoltare, în vederea rezolvării problemelor de comportament sexual.

Fără să fie neapărat cuprinse în sistemul de sancțiuni penale, programele și măsurile pot face parte, în schimb, din sistemele de sănătate și de asistență socială. Intervențiile psihologice pot îmbrăca forma terapiei comportamentale cognitive și a terapiei cu abordare psiho-dinamică¹⁰. Intervenția medicală se referă în principal la tratamentul hormonal (castrare chimică). În fine, intervenția socială cuprinde atât dispozitive de încadrare și echilibrare a comportamentului social al autorului (interdicția de a frecventa anumite locuri sau persoane, de exemplu), cât și o muncă

10. Există două abordări fundamentale în psihologie: 1) abordarea cognitivă se bazează pe un model în care evaluarea de către individ a unei situații este un factor determinant al emoțiilor și comportamentului, care, la rândul lor, influențează procesele învățate. Evaluarea situației se bazează pe convingerile adânc înrădăcinate ale individului despre el însuși și despre lume. Sprijinul psiho-terapeutic urmărește dezvoltarea comportamentului potrivit, pentru un mai bun control al stărilor psihologice și rezolvarea problemelor; 2) abordarea psiho-dinamică a analizei pune un accent mai mare pe conceptul de subconștient: problemele unui individ sunt percepute ca avându-și originile în conflictele nerezolvate din copilărie. Metodele analitice clasice constau în interpretarea afirmațiilor și faptelor individului, în așa fel încât să facă lumină în conflictele nerezolvate.

structurată, favorizând reintegrarea (asistență administrativă, căutarea unui loc de muncă).

Informare și consimțământ

Înainte oricărei forme de intervenție, persoana în cauză trebuie să fie mai întâi informată asupra motivelor pentru care i se oferă un program sau i se aplică o măsură de intervenție. Apoi este necesară obținerea consimțământului său, în cunoștință de cauză, asupra propunerilor făcute. Succesul intervenției depinde în mare măsură de acceptarea ei de către beneficiar. Propunerile pot deci fi acceptate sau refuzate. În cazul unui refuz, persoana trebuie să fie informată asupra consecințelor (spre exemplu, respingerea unei măsuri care suspendă sau ușurează sentința).

Referindu-se frecvent la legislația internă a Părților, Convenția se limitează la stabilirea unui număr de principii fundamentale, fără a intra în detalii asupra posibilelor măsuri și programe. Totuși, este responsabilitatea Părților să evalueze în mod regulat eficiența și rezultatele programelor și măsurilor și să stabilească pertinența lor din punct de vedere științific. Mai mult, rezultatele depind atât de pregătirea terapeuților și de supravegherea exercitată de aceștia, cât și de un cadru instituțional favorabil. Textul specifică necesitatea coordonării între diferitele servicii implicate, în special serviciile de sănătate, serviciile sociale, autoritățile din penitenciare și, cu respectarea independenței acestora, autoritățile judiciare.

Incriminarea actelor

Dreptul penal material

Ratificarea, de către state, a Convenției are drept consecință juridică obligația de a o aplica și, deci, de a-și armoniza legislațiile penale naționale. Armonizarea înlesnește acțiunea împotriva exploatării și abuzurilor sexuale asupra copiilor, din mai multe motive importante. Mai întâi, Convenția incriminează penal o serie de acte, iar armonizarea definițiilor și legislațiilor creează imposibilitatea ca persoanele să se deplaseze într-unul din statele Părți cu un cadru juridic mai permisiv, pentru a comite acolo acte ilegale. În al doilea rând, definițiile comune ajută cercetarea

și facilitează comparabilitatea datelor, înlesnind astfel obținerea unei imagini de ansamblu asupra infracțiunilor sexuale asupra copiilor. În al treilea rând, este facilitată cooperarea internațională, întrucât eforturile de combatere a violenței sexuale împotriva copiilor (prevenirea, protecția, procedurile) au la bază o legislație uniformă.

Bulgaria

Bulgaria, asemenea multor altor țări, a inserat prevederi referitoare la protecția copilului împotriva abuzurilor sau violențelor sexuale, în mai multe legi.

Protecția împotriva violenței, în conformitate cu Articolul 11 al Legii pentru protecția copilului:

(1) Fiecare copil are dreptul la protecție împotriva implicării în activități nefavorabile dezvoltării sale fizice, psihologice, morale și educaționale.

(2) Fiecare copil are dreptul la protecție împotriva metodelor educative care aduc atingere demnității sale, împotriva violențelor fizice, psihice sau a oricărei alte forme de presiune care este contrară intereselor sale.

(3) Fiecare copil are dreptul la protecție împotriva exploatării sale în scopul cerșetoriei, al prostituției, al distribuirii de materiale pornografice sau al perceperii unor venituri ilegale, ca și împotriva hărțuielilor/abuzurilor sexuale.

Codul penal al Bulgariei

Art.155

(1) Oricine incită o altă persoană la prostituție sau la acte sexuale va fi pedepsit cu închisoare până la trei ani și cu o amendă de 300 – 600 leva.

(2) Oricine pune spații la dispoziție, pentru diverse persoane, în scopul întreținerii de raporturi sau activități sexuale, va fi pedepsit cu închisoare până la cinci ani și cu o amendă de 100 – 500 leva.

(3) Actele de la paragrafele 1 și 2, comise în scopul obținerii de profit financiar, vor fi pedepsite cu închisoare de la un an la șase ani și cu o amendă de 500 – 1.000 de leva.

(4) Oricine convinge sau forțează o altă persoană să folosească substanțe narcotice și/sau similare acestora, în scopul prostituării, raporturilor sexuale, practicilor homosexuale sau activităților sexuale va fi pedepsit cu închisoare de la cinci la cincisprezece ani și cu o amendă de 20.000 – 50.000 de leva.

(5) Dacă actul a fost comis:

1. de o persoană care acționează la ordinul sau pentru îndeplinirea unei hotărâri a unui grup criminal organizat;
2. împotriva unui minor sau a unei persoane cu tulburări mintale;
3. împotriva a mai mult de două persoane; sau
4. în mod repetat;

pedeapsa va fi cuprinsă între zece și douăzeci de ani de închisoare și o amendă de 100.000 – 300.000 de leva.

(6) Oricine incită minorii la acte de sodomie va fi pedepsit cu închisoare de la doi la opt ani.

Articolul 155 b (ultimul amendament, SG nr. 26-2010)

Oricine convinge un minor sau un copil de 14 ani să participe la sau să privească acte sexuale - reale, virtuale sau simulate, între indivizi de același sex sau de sex opus, sau o expunere de organe genitale umane, sodomie, masturbare, sadism sexual sau masochism, este supus unei pedepse cu închisoarea pentru o perioadă de până la trei ani, sau la probațiune.

Data fiind diversitatea legislațiilor și spețelor naționale, Convenția nu are prevederi referitoare la situația în care presupusul infractor cunoaște sau nu vârsta victimei. Mai mult, textul prevede pentru posibilitatea aplicării, în anumite circumstanțe în care minorii comit infracțiuni (cum ar fi distribuirea de pornografie infantilă), de măsuri mai potrivite decât urmărirea penală, la care trebuie să se recurgă doar în ultimă instanță.

Germania

Codul Penal german (*Strafgesetzbuch*) include în mod explicit abuzul sexual asupra copiilor, în secțiuni separate și face distincție între mai multe nivele de gravitate ale acestui abuz.

Secțiunea 176 - Abuz sexual asupra copiilor

(1) Oricine comite acte sexuale asupra unei persoane sub 14 ani (un copil), sau permite ca acestea să fie comise asupra sa de către un copil, va fi pedepsit cu închisoare de la șase luni la zece ani, iar în cazurile mai puțin grave, cu închisoare de până la cinci ani sau cu amendă.

(2) Oricine incită un copil să comită acte sexuale asupra unei terțe persoane sau incită o terță persoană să comită astfel de acte asupra unui copil va fi pedepsit similar.

(3) Oricine:

1. comite acte sexuale în prezența unui copil;
2. incită un copil să comită acte sexuale asupra propriului său trup, sau
3. exercită presiuni asupra unui copil, arătându-i acestuia imagini sau ilustrații pornografice, punându-i înregistrări audio cu conținut pornografic sau folosind un limbaj explicit pornografic,

va fi pedepsit cu închisoare de până la cinci ani sau cu amendă.

(1) Orice tentativă de comitere a unor astfel de acte este pasibilă de pedeapsă; aceasta nu se aplică pentru actele de la subsecțiunea (3), numărul 3.

Secțiunea 176a Abuz sexual grav asupra copiilor

(1) Abuzarea sexuală a copiilor este pedepsită cu închisoare pentru nu mai puțin de un an în cazurile de la Secțiunea 176, subsecțiunile (1) și (2), dacă:

1. o persoană având peste 18 ani are raporturi sexuale sau similare cu un copil, cu penetrare, sau permite copilului să comită asemenea acte asupra propriei persoane;

2. actul este comis împreună cu una sau mai multe persoane;
3. autorul pune în pericol sănătatea copilului, precum și dezvoltarea sa fizică și afectivă; sau
4. autorul a primit o sentință definitivă de condamnare pentru o astfel de infracțiune, în ultimii cinci ani.

(2) În cazurile prevăzute la Secțiunea 176, subsecțiunile de la (1) la (4), oricine acționează ca autor sau complice, cu intenția de a face din act obiectul unui text pornografic (Secțiunea 11, subsecțiunea (3) care urmează a fi difuzat în conformitate cu Secțiunea 184, subsecțiunile (3) sau (4), va fi pedepsit cu închisoare pentru cel puțin doi ani.

(3) În cazurile mai puțin grave prevăzute la subsecțiunea (1), se va aplica pedeapsa cu închisoare de la trei luni la cinci ani, iar în cazurile mai puțin grave prevăzute la subsecțiunea (2) se va aplica pedeapsa cu închisoare de la unul la zece ani.

(4) Oricine, în cazurile enumerate la Secțiunea 176 subsecțiunile (1) și (2):

1. prin comiterea actului, maltratează grav copilul din punct de vedere fizic; sau
2. prin comiterea actului, expune copilul la un risc de moarte,

va fi pedepsit cu închisoare pe o perioadă de minimum cinci ani.

(5) Perioada în care autorul se află în detenție provizorie într-o instituție, ca urmare a unui ordin al unei autorități publice, nu va fi luată în considerare în durata specificată de subsecțiunea (1), numărul 4. Un act care a fost judecat în străinătate va fi considerat ca echivalent - în cazurile descrise la subsecțiunea (1), numărul 4 - cu un act care a fost judecat în țara de origine, dacă intră sub incidența Codului Penal german, Secțiunea 176, subsecțiunile (1) și (2).

Secțiunea 176 B Abuz sexual asupra copiilor, urmat de deces

În cazul în care prin abuzul sexual (Secțiunile 176 și 176a) autorul a cauzat, fie și involuntar, decesul copilului, atunci pedeapsa va fi de închisoare pe viață sau pentru o perioadă de nu mai puțin de zece ani.

Abuz sexual

Pentru prima oară într-un tratat internațional, infracțiunea de abuz sexual asupra unui copil este definită drept un comportament intenționat, de următoarele două tipuri:

- ▶ Fapta unei persoane de a se angaja în activități sexuale cu un copil care nu a atins vârsta legală pentru a întreține activități sexuale;
- ▶ Fapta unei persoane de a se angaja în activități sexuale cu un copil, indiferent de vârsta acestuia, prin:
 - constrângere, utilizarea forței sau amenințărilor; sau prin
 - abuzarea de o poziție recunoscută, de încredere, autoritate sau influență asupra copilului, inclusiv în cadrul familiei; sau
 - abuzarea de o anumită situație de vulnerabilitate a copilului, mai ales datorată unei dizabilități mentale sau fizice sau unei situații de dependență.

Croația

Codul Penal croat conține prevederi relativ detaliate referitoare la abuzul de poziție de încredere.

Relații sexuale prin abuz de poziție, Articolul 191 al Codului Penal

(1) Oricine care, abuzând de poziția pe care o deține, determină o altă persoană să se supună la rapoarte sexuale sau acte sexuale de aceeași natură, în cazul în care persoana respectivă este dependentă de acesta/aceasta din motive materiale, familiale, sociale, de sănătate, sau din alte motive sau circumstanțe, va fi pedepsit cu închisoare de la trei luni la trei ani.

(2) Un profesor, educator, părinte, părinte adoptiv, tutore, părinte vitreg sau altă persoană care face abuz de putere sau de relația sa de încredere cu un minor care i-a fost încredințat pentru a-i preda, a-l educa, a-l avea în grijă, în scopul de a întreține raporturi sexuale sau de a comite un act sexual echivalent cu respectivul minor, va fi pedepsit cu închisoare de la șase luni la șase ani.

Franța

Codul Penal francez incriminează în mod explicit violul sau alte forme de agresiune sexuală comise împotriva persoanelor deosebit de vulnerabile.

ARTICOLUL 222-24

Actul nr. 1998-468 din 17 iunie 1998, Articolul 13, Monitorul oficial din 18 iunie 1998

Violul este pedepsit cu douăzeci de ani închisoare:

1. atunci când cauzează mutilarea sau o infirmitate permanentă;
2. atunci când este comis împotriva unui minor sub 15 ani;
3. atunci când este comis împotriva unei persoane a cărei vulnerabilitate deosebită, datorată vârstei, unei boli, unei dizabilități, unei deficiențe psihice sau fizice, sau stării de graviditate, este vizibilă sau cunoscută de către autor;
4. atunci când este comis de către o rudă naturală sau adoptivă sau de către orice persoană care are autoritate asupra victimei;
5. atunci când este comis de către o persoană care abuzează de autoritatea pe care i-o conferă funcția;
6. atunci când este comis de către mai multe persoane, care acționează ca autori sau complici;
7. atunci când este comis prin utilizarea unei arme, sau prin amenințare cu utilizarea acesteia;
8. atunci când victima a fost pusă în contact cu autorul faptei prin utilizarea, pentru transmiterea de mesaje destinate unei audiențe nedefinite, a unei rețele de telecomunicații;
9. atunci când a fost comis din cauza orientării sexuale a victimei.

ARTICOLUL 222-29

Ordonanța nr. 200-916 din 19 septembrie 2000, Articolul 3, Jurnalul oficial din 22 septembrie, în vigoare din 1 ianuarie 2002

Agresiunile sexuale, altele decât violul, se pedepsesc cu șapte ani de închisoare și o amendă de 100.000 de euro atunci când sunt comise împotriva:

1. actul este comis împreună cu una sau mai multe persoane; unui minor sub 15 ani;
2. unei persoane a cărei vulnerabilitate deosebită, cauzată de vârstă, boală, dizabilitate, deficiență psihică sau fizică sau de starea de graviditate, este vizibilă sau cunoscută de către autor.

Elveția

Elveția este una dintre țările în care există prevederi explicite cu privire la acte sexuale cu persoane dependente.

Articolul 188 din Codul Penal – Acte sexuale cu persoane dependente

1. Oricine care, profitând de o relație educațională, o relație de încredere sau o relație de muncă, sau de o relație de dependență de orice tip, comite un act sexual asupra unui minor în vârstă de peste 16 ani sau care, profitând de relația de dependență, determină o astfel de persoană să comită un act sexual, va fi pedepsit cu închisoare de până la trei ani sau o sancțiune pecuniară.
2. Dacă victima a încheiat căsătoria sau un parteneriat civil cu autorul, autoritatea competentă poate să renunțe la urmărirea penală, la trimiterea în judecată sau la aplicarea pedepsei.

În vreme ce primul tip de abuz se referă la copii care nu au atins vârsta legală pentru a întreține relații sexuale, astfel de relații fiind deci a fortiori descrise drept ilegale, cel de-al doilea tip se referă la copii care au atins pragul respectiv de vârstă, dar sunt încă minori (sub 18 ani) și prin urmare se poate pune problema consimțământului copilului pentru a întreține relații sexuale. Este evident că atunci când se utilizează constrângerea, forța sau amenințarea, se prezumă că lipsește consimțământul copilului.

În cazul abuzării copiilor care se află într-o stare deosebită de vulnerabilitate, din cauza deficiențelor fizice sau psihice și a dizabilităților intelectuale/mentale, orice consimțământ pentru activități sexuale își pierde valabilitatea din cauza „situației de dependență”. Acest termen denotă situația de dependență fizică, psihologică, emoțională, familială, socială sau economică, inclusiv dependența de droguri sau de alcool, sau aflarea sub influența acestora la momentul comiterii infracțiunii. Cel de-al treilea caz se referă la abuzul în care există o relație de încredere cu copilul, sau o poziție de autoritate naturală, socială sau religioasă, care permite autorului să controleze, să pedepsească sau să răsplătească copilul, în scopul de a întreține relații sexuale cu acesta. Astfel de relații bazate pe încredere există în cadrul familiilor naturale sau adoptive, cu persoane care au ca sarcină educarea copiilor, persoane care acordă îngrijiri terapeutice sau medicale și persoane care lucrează cu copiii pe bază de voluntariat.

Convenția nu definește noțiunea de „activități sexuale” și nu prevede o vârstă minimă legală pentru întreținerea de relații sexuale. Ea lasă definirea „activităților sexuale” pe seama fiecărei Părți, în funcție de legislația internă. Nu caută să incrimineze activitățile sexuale dintre adolescenți care consimt la acestea și care își descoperă sexualitatea, chiar dacă unul dintre aceștia sau amândoi se află sub vârsta legală pentru activități sexuale. Scopul Convenției nu este acela de a reglementa relațiile sexuale consimțite dintre minori, în contextul dezvoltării lor sexuale.

Infracțiuni legate de prostituția infantilă

Potrivit Convenției, prostituția infantilă înseamnă utilizarea copiilor pentru activități sexuale în schimbul banilor sau al oricărei alte forme de remunerare sau de obținere a unor avantaje, pentru minor sau pentru o terță persoană. Următorul comportament intenționat este incriminat:

- ▶ Recrutarea unui copil pentru prostituție sau favorizarea participării sale la prostituție;
- ▶ Constrângerea unui copil să se prostitueze, obținerea de profit de pe urma acestui fapt sau exploatarea lui în orice alt mod, în astfel de scopuri;
- ▶ Recurgerea la prostituția infantilă.

Cerințele legale pentru ca o faptă să fie considerată infracțiune sunt îndeplinite chiar dacă utilizarea unui copil în prostituție este ocazională și chiar dacă remunerarea este doar promisă. Pedepsele se aplică atât celor care recrutează copiii, cât și celor care profită de pe urma acestora.

Malta

Malta incriminează deturnarea unui minor în scopul prostituției, într-un articol specific al Codului Penal (în vreme ce, în alte țări, această infracțiune este prevăzută la articolele referitoare la abuzul sexual asupra minorilor).

Articolul 204B din Codul Penal:

(1) Orice persoană care, în scopul satisfacerii dorințelor sexuale ale altei persoane, recrutează un minor în vederea practicării prostituției sau pentru a participa la spectacole pornografice, va fi, o dată condamnat, pasibil de închisoare de la optsprezece luni până la patru ani, cu sau fără izolare.

(2) Infracțiunea se pedepsește cu închisoare de la doi la șase ani, cu sau fără izolare, în fiecare din următoarele cazuri:

- (a) Atunci când infractorul, intenționat sau din nepăsare, pune în pericol viața persoanei minore;
- (b) Atunci când infracțiunea implică violență sau cauzează vătămări corporale grave ale minorului;
- (c) Atunci când infracțiunea este comisă cu participarea unei organizații criminale, în conformitate cu Articolul 83A (1).

Serbia

Codul Penal al Republicii Serbia incriminează infracțiunile specifice referitoare la prostituția infantilă.

Articolul 183 - Proxenetismul și procurarea

(1) Oricine este proxenetul unui minor, în scopul de a-l face să întrețină raporturi sexuale sau activități sexuale similare, va fi pedepsit cu închisoare de la trei luni la cinci ani.

(2) Oricine procură minori în scopul întreținerii de raporturi sexuale, sau pentru acte sexuale similare, va fi pedepsit cu închisoare pe o perioadă de până la trei ani.

Articolul 184 - Intermedierea în materie de prostituție

(1) Oricine determină sau incită o altă persoană la prostituție, sau participă la predarea unei persoane altei persoane, în scopul prostituției, sau care, prin intermediul mass-media sau în alt mod, promovează sau face reclamă prostituției, va fi pedepsit cu amendă sau cu închisoare de până la trei ani.

(2) Dacă infracțiunea specificată în paragraful 1 al acestui articol este comisă asupra unui minor, autorul va fi pedepsit cu închisoare de la unu la zece ani.

Infracțiunile referitoare la pornografia infantilă

Inspirată de Convenția Consiliului Europei privind infracțiunile cibernetice, Convenția caută să întărească protecția tuturor copiilor (și astfel a tuturor persoanelor care nu sunt majore) vizavi de utilizarea sistemelor informatice sau a oricăror alte tehnologii ale informației și comunicațiilor care pot facilita abuzurile și exploatarea lor sexuală.

Inspirată de Protocolul Opțional al Convenției Națiunilor Unite privind drepturile copilului, Convenția definește sintagma de „pornografie infantilă” ca o reprezentare vizuală a unui copil angajat într-un comportament sexual explicit, real sau simulat, sau orice reprezentare a organelor sexuale ale unui copil în scopuri predominant sexuale. Prin urmare, materialele cu conținut artistic, medical, științific sau similar, care nu au scopuri sexuale, nu intră sub incidența acestei definiții.

Danemark

Codul Penal danez are reguli elaborate referitoare la răspândirea și deținerea de „fotografii sau filme obscene”.

Articolul 235 din Codul penal danez

(1) Orice persoană care răspândește fotografii sau filme obscene, sau alte reproduceri vizuale obscene sau similare, ale unor persoane cu vârsta de sub 18 ani, este pasibilă de amendă sau închisoare pentru o perioadă care nu va depăși doi ani sau, în cazul circumstanțelor agravante, de închisoare de până la șase ani.

Se consideră a fi circumstanțe extrem de agravante cazurile în care viața copilului este pusă în pericol, care implică violență deosebită, în care copilului i se aduc vătămări grave, sau situațiile în care difuzarea este de natură mai sistematică sau organizată.

(2) Orice persoană care posedă sau procură, contra cost, fotografii sau filme obscene, sau alte reproduceri vizuale obscene sau similare, ale unor persoane cu vârsta de până la 18 ani, este pasibilă de amendă sau de închisoare pentru o perioadă de până la un an.

(3) Prevederea de la Subsecțiunea (2) nu include posesia de imagini obscene cu o persoană care a atins vârsta de 15 ani, dacă persoana a consimțit la respectiva posesiune.

Convenția incriminează următoarele comportamente intenționate:

- ▶ Producerea, oferirea, punerea la dispoziție, distribuirea, transmiterea sau posesia de pornografie infantilă;
- ▶ Procurarea de pornografie infantilă pentru propriul consum sau pentru cel al altei persoane;
- ▶ Obținerea, în cunoștință de cauză, prin intermediul tehnologiilor informației și comunicațiilor, a accesului la pornografie infantilă.

Aceste comportamente includ, spre exemplu, postarea on line de imagini sau filme, distribuirea, posesia, descărcarea sau procurarea acestora, sub orice formă (reviste, videocasete, DVD-uri, telefoane mobile, USB flash drives, CD-uri). Un factor de noutate al Convenției constă în obligația statelor de a-i pune sub acuzare pe cei care privesc în mod intenționat imagini cu copii pe website-urile cu pornografie infantilă, fără a le descărca sau salva. Natura intențională a infracțiunii care decurge din faptul că vizionează materiale se stabilește în funcție de caracterul repetitiv sau de efectuarea de plăți în acest scop.

Monaco

Legislația monegască conține prevederi detaliate și cuprinzătoare referitoare la pornografia infantilă și la imaginile cu abuzuri sexuale asupra copiilor.

Articolul 17 al Legii nr. 1344 din 26 decembrie 2007 privind creșterea pedepselor pentru infracțiunile comise împotriva copiilor introduce în Codul Penal, Cartea a III-a, Titlul II, Capitolul 1, Secțiunea a VII-a, articolul 294-3, cu următorul text:

Captarea, înregistrarea, producerea, procurarea sau transmiterea de imagini sau reprezentări cu copii, în scopul răspândirii acestora, atunci când respectiva imagine sau reprezentare este de natură pornografică, se pedepsește cu închisoare de la trei la cinci ani și cu amendă în conformitate cu Articolul 26.3. Tentativa se pedepsește similar.

Punerea la dispoziție sau răspândirea, în cunoștință de cauză, unor astfel de imagini sau reprezentări, indiferent prin ce mijloace, importarea sau exportarea acestora, sau determinarea importării sau exportării lor, se pedepsește similar.

Deținerea cu bună știință a unei asemenea imagini sau reprezentări se pedepsește cu închisoare între 6 luni și 2 ani și amendă prevăzută la par. 2 al articolului 26.

Accesarea, în cunoștință de cauză, unor astfel de imagini sau reprezentări se pedepsește similar.

Pedepsele se măresc între cinci și zece ani de închisoare și amendă în conformitate cu articolul 26.4, atunci când s-a folosit o rețea electronică de comunicații pentru răspândirea de imagini sau reprezentări cu minori către un public nedeterminat.

Les dispositions du présent article sont également applicables aux Prevederile acestui articol se aplică și imaginilor pornografice cu persoane cu aspect fizic de minor, dacă nu se dovedește că persoana respectivă avea 18 ani în ziua în care imaginea sa a fost captată sau înregistrată.

În sensul celor stipulate de acest articol, următoarele vor fi considerate drept imagini pornografice:

1°) Imaginea sau reprezentarea unui minor supus unui sau angajat într-un comportament sexual explicit;

2°) Imaginea sau reprezentarea unei persoane care pare a fi minoră și care este supusă unui sau se angajează într-un comportament sexual explicit;

3°) O imagine realistă care ilustrează un minor angajat în comportament sexual explicit.

Sintagma „imagine realistă” denotă, în special, imagini modificate ale unei persoane fizice, prin metode parțial sau total digitale.

Prevederile acestui articol nu vor fi aplicate dacă imaginile sau reprezentările au fost colectate în scopul stabilirii, investigării sau punerii sub acuzare a infracțiunilor penale.

Federația Rusă

Codul Penal al Federației Ruse face referiri specifice la difuzarea publică a pornografiei infantile.

Articolul 242.1 al Codului Penal rus: Producerea și punerea în circulație a materialelor sau articolelor conținând imagini pornografice cu minori

1. Producerea, păstrarea sau transportarea dincolo de frontiera de stat a Federației Ruse, cu scopul distribuirii, prezentării în public sau pentru publicitate, a materialelor sau articolelor conținând imagini pornografice cu minori cunoscuți, ca și incitarea minorilor cunoscuți, de către o persoană care a atins vârsta de 18 ani, să participe la evenimente de divertisment de natură pornografică, se pedepsește cu privarea de libertate pentru o perioadă de până la șase ani.

2. Aceleași fapte comise:

- a) educe un minor, precum și de un pedagog sau de alt angajat al unei instituții din sistemul educațional, pedagogic, medical s.a., care are obligația să supravegheze minorul;

- b) asupra unei persoane despre care se cunoaște că are sub 14 ani;
- c) de către un grup de persoane, cu premeditare, sau de către un grup organizat,

se pedepsesc cu privarea de libertate pentru o perioadă de la trei la opt ani.

Convenția specifică posibilitatea de derogare în două situații:

- ▶ producerea sau posesia de imagini simulate sau realiste ale unui copil care nu există în realitate;
- ▶ producerea sau posesia de imagini cu copii care au atins vârsta legală pentru a întreține relații sexuale, atunci când imaginile sunt produse și deținute de aceștia, cu consimțământul lor și exclusiv pentru uzul lor propriu.

Fiecare Parte poate să-și rezerve ulterior dreptul să nu aplice, în totalitate sau parțial, paragraful care incriminează accesul, prin tehnologiile informației și comunicațiilor, la pornografia infantilă.

Polonia

În Polonia, reglementările referitoare la abuzurile sexuale sunt parte a Codului Penal al țării (Dziennik Ustaw) și oferă un exemplu elaborat în ceea ce privește implicarea copiilor în spectacole pornografice, prin intermediul sistemelor sau rețele de comunicații de date.

Articolul 200a

1. Orice persoană care, în scopul comiterii unei infracțiuni specificată în (...) Articolul 200 (a se vedea mai jos) și al producerii și înregistrării de materiale pornografice prin sisteme de comunicații de date sau rețele de comunicații, intră în contact cu un minor sub 15 ani, cu scopul de a-l întâlni, prin inducere în eroare, profitând de inabilitatea minorului de a înțelege situația sau folosindu-se de amenințări, va fi pedepsit cu privare de libertate de până la trei ani.

2. Orice persoană care, printr-un sistem de comunicații de date sau o rețea de comunicații, îi propune unui minor sub vârsta de 15 ani să întrețină raporturi sexuale sau altă activitate sexuală, sau să participe la producerea și înregistrarea de materiale pornografice și al cărei scop este de a-și duce la bun sfârșit propunerile, va fi supus unei amenzi sau unei pedepse privative de libertate, de până la doi ani.

Articolul 200

1. Oricine întreține raporturi sexuale cu un minor sub 15 ani sau comite vreun alt act sexual cu o astfel de persoană sau îl/o forțează să se supună la sau să comită astfel de acte, va fi supus unei pedepse cu privare de libertate pentru o perioadă cuprinsă între doi și doisprezece ani.

2. Oricine care, în scopul obținerii satisfacției sexuale, prezintă un act sexual unui minor cu vârsta de până la 15 ani, va fi supus aceleiași pedepse.

Portugalia

Pentru a reglementa toate infracțiunile împotriva copiilor, realizate prin intermediul Internetului, legislația portugheză stipulează pur și simplu o extindere a articolului referitor la abuzurile sexuale asupra copiilor (în general).

Articolul 172 – Abuzul sexual asupra copiilor

1. Oricine practică un act sexual cu un minor sub 14 ani, sau îl determină pe acesta să practice un astfel de act cu el/ea sau cu o altă persoană, va fi pedepsit cu închisoare de la unul la opt ani.

2. Oricine practică un act sexual sau sex anal cu un minor sub 14 ani va fi pedepsit cu închisoare de la trei la zece ani.

3. Oricine:

- a) Practică un act de exhibiționism în fața unui minor sub 14 ani, sau

- b) Influențează un minor sub 14 ani, prin intermediul unei conversații obscene sau prin intermediul unui document, spectacol sau obiect pornografic; sau
- c) Folosește un minor sub 14 ani în fotografii, filme sau înregistrări pornografice; sau
- d) Afișează sau vinde, în orice fel sau în orice calitate, materialele enumerate în subparagraful precedent,

va fi pedepsit cu închisoare de până la trei ani.

- e) Posedă materialele enumerate la subparagraful c) în scopul afișării sau vânzării acestora va fi pedepsit cu închisoare de până la trei ani.

4. Oricine practică actele descrise în subparagrafele a), b), c) și d) ale paragrafului precedent, cu scopul de a obține profit va fi pedepsit cu închisoarea.

Partea a VI-a a Codului Penal portughez referitoare la Internet

Infracțiunile împotriva copiilor, comise prin rețeaua Internet, sunt de asemenea pedepsite prin aplicarea Articolului 172 al Codului Penal.

România

România se numără, printre țările unde infracțiunile referitoare la pornografia infantilă procesată pe cale informatică sunt cuprinse extensiv în legislație și unde posesia de astfel de materiale de pornografie infantilă este deja incriminată.

Articolul 238 din Codul Penal român

Producerea, în vederea răspândirii, oferirii sau punerii la dispoziție, obținerea pentru sine sau pentru altul, de materiale pornografice infantile, prin sisteme informatice, sau deținerea ilegală de materiale pornografice infantile, pe un sistem informatic sau un suport de stocare a datelor informatice, se pedepsește cu închisoare strictă de la trei la doisprezece ani și interzicerea anumitor drepturi.

Infrațiunile referitoare la participarea unui copil la spectacole pornografice

Convenția incriminează anumite comportamente referitoare la organizarea de spectacole pornografice în direct, care implică participarea unor copii angajați în comportamente sexuale explicite și în special:

- ▶ Recrutarea unui copil în vederea participării la spectacole pornografice sau influențarea unui copil în sensul participării la astfel de spectacole;
- ▶ Constrângerea unui copil să participe la spectacole pornografice sau obținerea de profit de pe urma unei astfel de exploatare, precum și exploatarea unui copil în oricare alt mod, în vederea realizării unor astfel de scopuri;
- ▶ Asistarea, în cunoștință de cauză, la spectacole pornografice care implică participarea copiilor.

Coruperea de copii

Coruperea de copii este definită ca determinarea cu intenție a unui copil, care nu a împlinit vârsta legală pentru a întreține activități sexuale, să asiste la acte sexuale cu alți copii sau cu adulți, chiar dacă nu este obligat să participe la acestea. Simpla desfășurare a unor astfel de acte în prezența unui copil este suficientă pentru ca o persoană să fie considerată a fi corupătoare de copii.

Andorra

Legislația Principatului Andorra prevede sancțiuni pentru actele sexuale desfășurate în fața minorilor sau a persoanelor vulnerabile.

Articolul 156 din Codul Penal al Principatului Andorra

Exhibiționismul

Oricine execută sau determină executarea, de către o altă persoană, a unor acte sexuale în fața minorilor sau a persoanelor invalide, profitând de handicapul acestora, va fi pedepsit cu închisoare de la trei luni la trei ani și cu o amendă de până la 6.000 de euro.

Tentativa este, de asemenea, pedepsită.

Austria

Codul Penal austriac conține prevederi clare referitoare la coruperea copiilor.

Par. 208 – Punerea în pericol a dezvoltării morale a persoanelor sub 16 ani

1. Oricine comite un act susceptibil să pună în pericol dezvoltarea morală sau psihologică, sau sănătatea persoanelor sub 16 ani, în prezența unui minor sau a unei persoane sub 16 ani de a cărei creștere, educație și supraveghere este răspunzător, pentru a satisface nevoile sexuale personale sau ale unei terțe persoane, va fi condamnat cu închisoare de până la un an, exceptând cazul în care circumstanțele faptei permit eliminarea punerii în pericol a dezvoltării minorului sau persoanei sub 16 ani.

2. Dacă autorul, în primul caz al paragrafului 1, este cu cel mult patru ani mai în vârstă decât minorul, atunci nu va fi pedepsit decât dacă minorul are sub 12 ani.

Coruperea unui copil îi poate prejudicia sănătatea psihologică și îi poate deforma viziunea asupra sexualității și relațiilor personale. Termenul „determinarea de a asista” poate cuprinde toate mijloacele prin care copilul este determinat să fie martor la acte, cum ar fi recurgerea la forță, presiuni, convingere sau promisiuni.

Regatul Unit

Actul din 2003 al Regatului Unit privind infracțiunile sexuale oferă un bun exemplu de legislație referitoare la coruperea copiilor pentru scopuri sexuale.

11 Angajarea într-o activitate sexuală în prezența unui copil

(1) O persoană în vârstă de 18 ani sau mai mult (A) comite o infracțiune dacă:

- (a) se angajează intenționat într-o activitate,
- (b) activitatea este sexuală,

- (c) se angajează în aceasta cu scopul de a obține satisfacție sexuală:
- (i) atunci când altă persoană (B) este prezentă sau este într-un loc din care A poate fi observat, și
 - (ii) știe sau crede că B este în cunoștință de cauză, sau cu intenția de a-l pune pe B în cunoștință de cauză, cu privire la faptul că respectiva persoană se angajează în aceste activități, și
- (d) fie:
- (i) B are sub 16 ani și A nu are nici un motiv rezonabil să creadă că B are 16 ani sau mai mult, sau
 - (ii) B are sub 13 ani.

(2) persoană vinovată de o infracțiune prevăzută la această secțiune este pasibilă:

- (a) pe baza declarării culpei, prin procedură sumară, cu închisoare pe o perioadă care să nu depășească șase luni, sau cu o amendă care să nu depășească un nivel maxim sau ambele;
- (b) prin condamnare pe baza unei acuzații, cu închisoare pe o perioadă care să nu depășească zece ani.

12 Determinarea unui copil să privească un act sexual

(1) O persoană cu vârsta de 18 ani sau mai mult (A) comite o infracțiune dacă:

- (a) cu scopul de a obține satisfacție sexuală, determină în mod intenționat o altă persoană (B) să privească o terță persoană angajată într-o activitate sexuală sau să privească o imagine a unei persoane angajate într-o activitate,
- (b) activitatea este sexuală, și
- (c) fie:
 - (i) B este sub 16 ani și A nu are motive temeinice să creadă că B are 16 ani sau mai mult, sau
 - (ii) B are sub 13 ani.

(2) O persoană vinovată de o infracțiune prevăzută la această secțiune este pasibilă:

(a) pe baza declarării culpei, prin procedură sumară, cu închisoare pentru o perioadă care să nu depășească șase luni sau cu o amendă care să nu depășească un nivel maxim sau ambele;

(b) prin condamnare pe baza unei acuzații, cu închisoare pe o perioadă care să nu depășească zece ani.

Racolare copiilor pe internet, în scopuri sexuale

Referirea la solicitarea copiilor prin intermediul tehnologiilor informației și comunicațiilor, cu scopul de a le propune întâlniri pentru a-și satisface impulsurile sexuale („grooming”) este o inovație majoră a Convenției Lanzarote, dat fiind că nici un alt instrument internațional nu menționează acest fenomen până în prezent. Cu toate acestea, el se dezvoltă din ce în ce mai mult pe Internet, unde stabilesc relații de încredere cu copii ca să se întâlnească cu aceștia și să abuzeze de ei sexual sau să producă pornografie infantilă.

Suedia

La 1 iulie 2009 a intrat în vigoare noua legislație suedeză, care incriminează racolarea copiilor pe Internet, în scopuri sexuale. Intenția este de a consolida mai mult protecția copiilor, în legislația penală, spre a nu fi expuși la abuzuri sexuale. Incriminarea se referă la contactele cu copii cu scopul de a face posibil abuzul sexual, în cadrul unor întâlniri directe cu copiii. Un exemplu de măsură care favorizează posibilitatea unei întâlniri este rezervarea unei camere de hotel sau exercitarea de presiuni asupra unui copil să se țină de cuvânt și să se prezinte la întâlnire. Prevederea se referă la contactele realizate prin Internet sau altfel.

Codul Penal Capitolul 6 Secțiunea 10 a (traducere cu titlu informativ):

O persoană care, cu scopul de a comite anumite acte (violarea unui copil, violarea gravă a unui copil, exploatarea sexuală a unui copil, abuzarea sexuală a unui copil, abuzarea sexuală gravă a unui copil,

exploatarea unui copil pentru a produce fotografii pornografice, exploatarea gravă a unui copil pentru a produce fotografii pornografice sau molestarea sexuală) asupra unui copil sub 15 ani, reușește să îl convingă să se întâlnească și apoi ia măsuri ca să se asigure că întâlnirea va avea loc, va fi condamnată pentru contact cu un copil în scopuri sexuale și va plăti o amendă sau va executa o pedeapsă cu închisoare pentru cel mult un an.

Este important să se observe că schimbul de mesaje sexuale cu un copil este insuficient în sine pentru a antrena răspunderea penală. Pentru ca autorul unui astfel de comportament să răspundă penal pentru „grooming” (racolarea pe Internet a unui copil în scopuri sexuale), contactele trebuie să fie urmate de o propunere de întâlnire cu copilul, cu scopul de a abuza de acesta sau pentru a produce pornografie, iar copilul trebuie să fie sub vârsta legală la care poate întreține relații sexuale. Infracțiunea nu este recunoscută întru totul decât dacă propunerea de întâlnire „a fost urmată de acte materiale care au condus la respectiva întâlnire”, chiar dacă nici un abuz fizic real nu a avut loc. Aceasta implică acte concrete, cum ar fi prezentarea autorului la locul de întâlnire, spre exemplu. În plus, toate aspectele infracțiunii trebuie să fie cu intenție. Desigur, aceasta nu înseamnă că Convenția Lanzarote consideră „simplul” fapt de a schimba mesaje sexuale cu copiii ca pe un comportament acceptabil. Acest tip de comportament cade sub incidența altor prevederi ale convenției (cum ar fi acelea privind abuzul sexual, pornografia infantilă sau coruperea de copii) și de aceea cei care le comit sunt puși sub urmărire, dacă este necesar, și pedepsiți prin sancțiuni penale sau de altă natură, în conformitate cu gravitatea faptelor.

Estonia

Asemenea multor țări, Estonia incriminează atragerea sau, de o manieră mai generală, racolarea copiilor în scopuri sexuale, fără a face referire explicită la mijloacele utilizate în acest sens (Internetul, spre exemplu). Actul de racolare a copiilor prin Internet, în scopuri sexuale, este prin urmare încadrat în aceste prevederi generale.

Subsecțiunea 179 (1) a Codului Penal estonian stipulează faptul că „o persoană care înmânează, afișează sau pune în vreun alt fel la dispoziție

materiale sau reproduceri pornografice unei persoane sub 14 ani, sau se angajează în acte sexuale în prezența acestei persoane, sau o seduce în orice alt mod, în scopuri sexuale”, va primi o pedeapsă pecuniară sau cu închisoare de până la trei ani.

Complicitate și tentativă

Potrivit Convenției, răspunderea penală se aplică, de asemenea, în situații precum:

- ▶ complicitatea intenționată: atunci când persoana care comite una dintre infracțiunile prevăzute de convenție este ajutată de o altă persoană care, de asemenea, intenționează să comită infracțiunea;
- ▶ tentativa intenționată de a comite una dintre infracțiunile stabilite în Convenție.

În cel de-al doilea scenariu este posibil să se introducă o rezervă și să nu se incrimineze tentativa de a comite următoarele infracțiuni: oferirea sau punerea la dispoziție de pornografie infantilă; procurarea de pornografie infantilă pentru sine sau pentru altă persoană; obținerea, în cunoștință de cauză, a accesului, prin intermediul tehnologiei informațiilor și a comunicațiilor, la pornografia infantilă; asistarea în cunoștință de cauză la spectacole pornografice care implică participarea copiilor; și coruperea și solicitarea copiilor în scopuri sexuale.

Această derogare a fost introdusă în convenție pentru a se ține seama de diversitatea sistemelor judiciare, dintre care unele limitează infracțiunile a căror tentativă se pedepsește.

Cerințe jurisdicționale pentru inițierea procedurilor și sancționarea infracțiunilor

Convenția enumeră o serie de cerințe pentru care Părțile trebuie să-și stabilească jurisdicția și să pedepsească infracțiunile penale cu caracter sexual:

- ▶ principiul teritorialității: fiecare Parte trebuie să pedepsească infracțiunile comise pe teritoriul său, inclusiv la bordul navelor care

navighează sub pavilionul lor sau pe aeronavele înregistrate în conformitate cu legile proprii;

- ▶ principiul naționalității: fiecare Parte trebuie să pedepsească infracțiunile comise de cetățenii săi, în străinătate. Acest tip de jurisdicție este deosebit de important în contextul luptei împotriva „turismului sexual”;
- ▶ principiul atașării autorului sau victimei la statul în care persoana în cauză își are reședința: fiecare Parte trebuie să-și stabilească jurisdicția pentru a determina actele comise sau suferite în străinătate de către persoane care au reședința pe teritoriul său. Totuși, această reglementare este opțională și poate face obiectul unor rezerve;
- ▶ renunțarea la regula dublei incriminări: în ceea ce privește infracțiunile comise în străinătate, Convenția prevede renunțarea la această regulă, chiar dacă faptele nu constituie infracțiune în locul unde s-au petrecut. Chiar dacă aceasta reprezintă un element important de valoare adăugată pentru Convenție, renunțarea se limitează strict la infracțiunile de „turism sexual” și la cazurile persoanelor care lucrează în străinătate pentru perioade limitate de timp (cu funcții umanitare sau militare sau cu alte misiuni temporare);
- ▶ renunțarea la exigența unei plângeri din partea victimei sau a unui denunț din partea autorităților statului în care au fost comise următoarele infracțiuni grave: abuz sexual, prostituție infantilă, producerea de pornografie infantilă și participarea unui copil la spectacole pornografice.

În anumite cazuri, s-ar putea ca mai multe Părți să aibă jurisdicție asupra unora sau a tuturor persoanelor care au participat la comiterea unei infracțiuni. Pentru a evita dublarea procedurilor, Părțile implicate trebuie să se consulte între ele „după caz”, pentru a stabili jurisdicția potrivită pentru punerea sub urmărire.

Răspunderea persoanelor juridice

Convenția obligă Părțile să introducă, în dreptul lor intern, răspunderea persoanelor juridice pentru infracțiunile cu caracter sexual împotriva

copiilor, săvârșite de către o persoană care exercită o funcție de conducere sau de un angajat care acționează în lipsa supravegherii sau controlului conducerii, facilitând astfel săvârșirea infracțiunii. Persoana care exercită o funcție de conducere trebuie să fi acționat în baza uneia dintre puterile de care dispune (de a reprezenta entitatea, de a lua decizii, de a exercita controlul). Pentru a ține seama de diversitatea tradițiilor juridice ale statelor în acest domeniu, se prevede în mod expres că această răspundere nu este neapărat de natură penală, și că poate fi de natură civilă sau administrativă. Mai mult, răspunderea persoanelor juridice nu exclude răspunderea persoanelor fizice. Răspunderea poate fi stabilită în același timp, la mai multe niveluri. Un text de referință în materie este, din nou, recenta Recomandare 1934 (2010) a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, intitulată „Abuzuri asupra copiilor instituționalizați: asigurarea protecției depline a victimelor” care conține numeroase propuneri de acțiuni legislative, administrative și politice ce pot fi întreprinse de statele membre.

Norvegia

Legislația norvegiană cuprinde dispoziții foarte severe și clare referitoare, pe de o parte, la infracțiunile sexuale împotriva persoanelor aflate sub autoritatea sau sub supravegherea autorului infracțiunii, iar pe de altă parte, la actele sexuale comise asupra copiilor sub 14 ani.

Codul Penal norvegian – Secțiunea 19 referitoare la infracțiunile sexuale, par. 194 – 201, par. 205 și 206

194. Orice persoană care comite un act sexual cu un deținut sau cu o persoană plasată într-un centru de primire sau o instituție de protecție a copilului, care se află sub autoritatea sau supravegherea sa, riscă o pedeapsă cu închisoarea de până la cinci ani. Aceeași pedeapsă se aplică oricărei persoane complice autorului unui act sexual săvârșit cu o persoană care se află sub autoritatea sau supravegherea sa.

195. Orice persoană care comite un act sexual cu un copil sub 14 ani riscă o pedeapsă cu închisoarea de până la zece ani. Dacă respectivul act este un raport sexual, acesta se pedepsește cu închisoarea de până

la doi ani. Se poate ajunge la o pedeapsă cu închisoarea de până la 21 de ani, dacă:

- a) actul este comis de două sau mai multe persoane acționând împreună,
- b) actul este comis într-un mod foarte agresiv sau dureros,
- c) actul este comis asupra unui copil sub 10 ani și în mod repetat,
- d) autorul a fost deja condamnat și a primit o sentință în conformitate cu această prevedere sau cu secțiunea 192, sau
- e) actul a determinat moartea persoanei agresate sau vătămări corporale grave. Bolile cu transmitere sexuală și, de manieră generală, bolile infecțioase, a se vedea secțiunea 1 – 3, subsecțiunea 3 din legea privind bolile cu transmitere sexuală, a se vedea subsecțiunea 1, sunt întotdeauna considerate ca afectând în mod grav integritatea corporală și sănătatea, în conformitate cu prezenta secțiune. Răspunderea penală nu poate fi anulată pentru nici o eroare comisă în legătură cu vârsta.

O pedeapsă, în cadrul acestei dispoziții, poate fi redusă sau impusă sub termenul minim prevăzut în cea de a doua frază a primei subsecțiuni, dacă autorii actului sexual au aproximativ aceeași vârstă și un nivel de dezvoltare apropiat.

196. Orice persoană care comite un act sexual cu un copil sub 16 ani riscă o pedeapsă cu închisoarea de până la cinci ani. Se poate impune o pedeapsă cu închisoarea de până la 15 ani, dacă:

- a) actul este comis de două sau mai multe persoane acționând împreună,
- b) actul este comis de într-un mod foarte agresiv sau dureros,
- c) autorul a fost deja condamnat și a primit o sentință în conformitate cu această prevedere sau cu secțiunea 192 sau 195 sau

d) actul a determinat moartea persoanei agresate sau vătămări corporale grave. Bolile cu transmitere sexuală și de manieră generală, bolile infecțioase, a se vedea secțiunea 1 – 3, subsecțiunea 3 din legea privind bolile cu transmitere sexuală, a se vedea subsecțiunea 1, sunt întotdeauna considerate ca afectând în mod grav integritatea corporală și sănătatea, în conformitate cu prezenta secțiune. Răspunderea penală nu poate fi anulată pentru nici o eroare comisă în legătură cu vârsta, cu excepția cazului în care nu s-a comis nici o neglijență sub acest aspect. O pedeapsă, în cadrul acestei dispoziții, poate fi redusă sau impusă sub termenul minim prevăzut în cea de a doua frază a primei subsecțiuni, dacă autorii actului sexual au aproximativ aceeași vârstă și un nivel de dezvoltare apropiat.

Explicații suplimentare: Amendamentele aduse noului Cod Penal din 2005 au consolidat, în mod evident, protecția copiilor împotriva abuzurilor sexuale, astfel:

- În conformitate cu secțiunea 299, orice activitate sexuală cu un copil sub 14 ani este considerată viol.
- Pedeapsă minimă pentru un raport sexual crește de la doi la trei ani, a se vedea secțiunea 300 (adoptată ulterior, în conformitate cu cele mai sus menționate, și de actualul Cod General Penal și Civil, până la intrarea în vigoare a noului Cod Penal).
- Durata maximă a pedepsei cu închisoarea crește de la 10 la 15 ani.
- În cazul în care copilul victimă are sub 16 ani, durata maximă a pedepsei cu închisoarea crește la 6 ani, față de 5 ani, cât era anterior.
- Mai mult, se dau indicații de standardizare a aplicării pedepselor, în vederea aplicării unor pedepse mai severe pentru cazurile de abuz sexual asupra copiilor. Pedepsele trebuie să fie cu aproximativ o treime mai severe decât pedepsele curente, fără a depăși durata maximă.

Olanda

Codul Penal olandez prevede, de asemenea, dispoziții detaliate cu privire la atentatele la pudoare săvârșite asupra unei persoane aflate sub autoritatea sau în supravegherea anumitor categorii de funcționari sau angajați publici.

Articolul 249 din Codul Penal

1. O persoană care comite atentate la pudoare asupra copilului său, a copilului său vitreg sau a copilului său adoptiv minori sau cu un minor, un angajat sau un subordonat minor care îi este încredințat pentru a-l instrui sau pentru a-l supraveghea, riscă o pedeapsă cu închisoarea de până la șase ani sau amendă de categoria a patra.

1. Pedeapsa din secțiunea 1 se aplică, de asemenea, pentru:

2. un funcționar public care comite acte indecente/atentate la pudoare cu o persoană pusă sub autoritatea sa sau încredințată pentru supraveghere;

3. un director, medic, profesor, funcționar public, supraveghetor sau angajat al unui penitenciar, al unei case de corecție, dintr-o instituție publică pentru îngrijirea și protecția copiilor, orfelinat, spital sau o instituție de caritate, care comite acte indecente/atentate la pudoare asupra unei persoane aflate într-una din aceste instituții;

4. un angajat al serviciilor medicale sau sociale care comite atentate la pudoare asupra unei persoane care, în calitate de pacient sau client, i-a acordat încrederea acestui angajat pentru a primi îngrijiri sau asistență.

Sanțiuni și circumstanțe agravante

Convenția obligă Părțile să introducă sanțiuni penale „efective, proporționale și descurajante”. Pentru persoanele fizice se pot aplica sanțiuni privative de libertate sau chiar extrădarea; pentru persoanele juridice, sanțiuni pot fi pecuniare. Cei responsabili pot confisca bunuri, documente și alte instrumente folosite pentru săvârșirea infracțiunii, pot aplica sanțiuni, cum ar fi închiderea unităților folosite pentru comiterea infracțiunii sau

interzicerea exercitării de activități care implică contacte cu copiii, precum și punerea sub supraveghere judiciară.

Convenția prevede să fie luate în considerare, ca circumstanțe agravante la stabilirea sancțiunilor, următoarele infracțiuni: atingerea gravă adusă sănătății fizice sau psihice a victimei, recurgerea la acte de tortură sau de violență gravă, săvârșirea infracțiunii asupra unei victime deosebit de vulnerabile, comiterea infracțiunii de către un membru al familiei, de către o persoană care locuiește împreună cu copilul, de către mai mulți autori, săvârșirea infracțiunii în cadrul unui grup infracțional organizat, precum și dacă autorul este recidivist.

Condamnări anterioare

Exploatarea sexuală sau abuzurile sexuale asupra copiilor sunt organizate, uneori, la nivel transnațional, de către grupuri infracționale organizate sau de indivizi care au fost judecați și condamnați în mai multe țări. La nivel intern, numeroase sisteme judiciare prevăd o pedeapsă diferită și mai severă, atunci când o persoană a făcut obiectul unei condamnări anterioare. Convenția confirmă această posibilitate, dar nu obligă tribunalele să cerceteze dacă persoanele urmărite au făcut obiectul unor condamnări definitive pronunțate de o instanță a unei alte Părți. Cu toate acestea, trebuie remarcat faptul că articolul 13 din Convenția europeană privind asistența judiciară în materie penală (ETS nr. 30) permite autorităților judiciare ale unei Părți să solicite unei alte Părți extrasele de cazier judiciar ale unei persoane și orice informație referitoare la aceasta din urmă pentru rezolvarea unui caz penal.

Proceduri

Cercetarea, urmărirea și dreptul procedural

Instrumentele juridice internaționale existente se axează numai pe necesitatea unei proceduri judiciare adaptate la copiii victime. Analizele recente ale legislațiilor naționale stau mărturie pentru disparitățile din acest domeniu. Contribuția Convenției este, prin urmare, să asigure obligativitatea Părților de a ține seama de interesul superior, de drepturile copiilor

și de vulnerabilitatea acestora atunci când se desfășoară cercetările și procedurile penale legate de fapte de exploatare sexuală și de abuzuri sexuale asupra copiilor, pentru a nu agrava trauma trăită. Bineînțeles, măsurile luate nu trebuie să prejudicieze drepturile autorului infracțiunii (dreptul la apărare și dreptul la un proces echitabil), așa cum rezultă din articolul 6 al Convenției europene a drepturilor omului.

Procedurile aplicabile trebuie să fie întreprinse cu prioritate și fără întârzieri nejustificate (în special atunci când au fost luate măsuri de îndepărtare a presupusului autor sau a victimei din mediul său familial). În măsura posibilului, anchetele ar trebui să fie discrete, dacă natura și gravitatea infracțiunilor cărora trebuie să li se determine existența o permit.

Măsuri generale de protecție

Convenția instituie în sarcina Părților obligațiile procedurale menite să garanteze protecția copiilor în toate etapele procedurale (de la faza de cercetare și până la cea de judecată), inclusiv:

- ▶ de a informa copiii, familiile acestora sau reprezentanții legali despre desfășurarea procedurii și despre serviciile ce le stau la dispoziție, despre eventuala punere în libertate a persoanei urmărite sau condamnate;
- ▶ de a asigura, pentru copii, cât și pentru familiile lor sau martori, protecție față de riscurile unor represalii sau intimidări, față de o nouă victimizare sau de o confruntare directă cu presupusul autor al infracțiunii, cu excepția cazurilor în care acest lucru este necesar și util pentru procedură;
- ▶ de a oferi copiilor posibilitatea să fie audiați, să furnizeze elemente probatorii și să li se protejeze viața privată, mai cu seamă după divulgarea publică a identității și a imaginii lor;
- ▶ de a iniția procedurile penale fără să fie necesară o plângere din partea victimei și de a continua procedura în cazul în care victima își retrage plângerea, indiferent din ce motiv.

De asemenea, copiilor victime ale exploatării sexuale și abuzului sexual le sunt garantate și alte drepturi, precum:

- ▶ dreptul de a fi informat cu privire la procedurile judiciare sau administrative (în unele state, procedurile de indemnizare a victimelor au natură administrativă);
- ▶ dreptul la asistență juridică gratuită, atunci când aceasta se justifică, în beneficiul victimelor. Accesul la asistență juridică gratuită nu se acordă din oficiu, deși Părțile trebuie să respecte jurisprudența Curții europene a drepturilor omului, potrivit căreia accesul efectiv la instanța judecătorească poate fi înlesnit prin acordarea de asistență gratuită din partea unui avocat. Trebuie stabilit dacă prezentarea în instanță fără asistență juridică ar putea fi eficace, în situația în care persoana vizată ar putea să-și susțină de o manieră corespunzătoare și satisfăcătoare argumentele (Decizia Airey c. Irlanda, 9 octombrie 1979). Astfel, este la latitudinea judecătorului să aprecieze dacă este în interesul justiției ca un justițiabil, care nu poate să suporte cheltuielile pentru onorariul unui avocat, să primească asistență juridică;
- ▶ dreptul de a fi reprezentat în procedurile judiciare de un reprezentant special, atunci când titularii răspunderii părintești sau cei care răspund de ocrotirea copilului sunt implicați în orice fel în procedură sau le lipsește imparțialitatea în apărarea intereselor copilului.

Prescripția

Deseori, victima exploatării sexuale sau a abuzurilor sexuale are nevoie de mai mult timp pentru a descrie experiență trăită; copiii înspăimântați preferă să păstreze tăcerea. Din acest motiv, este necesar să se prevadă un interval de timp suficient, care să îi permită victimei să dobândească o anumită maturitate și independență, înainte de a putea raporta faptele. Este tocmai ceea ce prevede Convenția atunci când cere Părților să instituie, în beneficiul victimelor, o durată suficientă după atingerea vârstei majoratului, în vederea inițierii procedurilor. Această posibilitate se limitează numai la infracțiunile de o anumită gravitate (abuzul sexual, recrutarea și folosirea constrângerii în cadrul prostituției infantile

și participarea copiilor la spectacole pornografice). Cu titlu de exemplu, legislația engleză prevede imprescriptibilitatea infracțiunilor, legislația franceză stabilește prescripția la 20 de ani după vârsta majoratului, iar în legislațiile italiene și portugheze nu este prevăzută nici o regulă cu privire la vârsta victimei.

Cercetările și audierile copilului

Potrivit Convenției, cercetările trebuie conduse de specialiștii în domeniul combaterii exploatării și abuzurilor sexuale asupra copiilor. Declarațiile copilului trebuie, de asemenea, să fie luate de persoane special pregătite în psihologia copilului, astfel încât să adapteze interviurile la nevoile acestuia, pentru a-l face să aibă încredere și să se poată exprima liber. Cei implicați în procedurile judiciare (în special judecători, procurori, avocați) trebuie să aibă acces, dacă doresc și cu respectarea independenței lor, la pregătire profesională în materia drepturilor copilului, a combaterii exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale asupra copiilor.

Audierile trebuie să aibă loc în cel mai scurt timp (fără întârzieri nejustificate) după semnalarea faptelor, într-un mediu corespunzător și sigur și, dacă este posibil, întotdeauna de aceleași persoane și în prezența unui terț cunoscut, care însoțește copilul, cu excepția cazurilor în care există o decizie contrară, motivată. Audierile copilului victimă pot face obiectul unei înregistrări audiovizuale, în conformitate cu dreptul intern, și pot fi acceptate ca probe în instanță sau de către serviciile medicale sau terapeutice. În scopul protejării copilului și al facilitării audierii sale, judecătorul poate dispune desfășurarea ședinței de judecată cu ușile închise și poate organiza o audiere fără confruntarea directă a copilului cu presupusul autor al faptelor (videoconferință).

Pe lângă dispozițiile Convenției, trebuie atrasă atenția asupra faptului că, în cadrul activităților interguvernamentale ale Consiliului Europei, Comitetul Miniștrilor a adoptat, la data de 17 noiembrie 2010, „Liniile directe privind o justiție adaptată copiilor”, destinate îmbunătățirii accesului copiilor la justiție și modul în care ei sunt tratați în justiție.

Înregistrarea și stocarea datelor naționale privind persoanele condamnate pentru infracțiuni de natură sexuală

În scopul prevenirii și urmăririi penale a infracțiunilor de exploatare sexuală și abuz sexual, Convenția prevede ca datele cu privire la identitatea și profilul genetic ale persoanelor condamnate să fie înregistrate, stocate și, dacă este necesar, transmise autorităților competente ale unui alt stat, în conformitate cu dispozițiile relevante privind protecția datelor cu caracter personal¹¹ și cu reglementările de drept intern ale fiecărui stat. Statele dispun de o mare flexibilitate în alegerea modalităților de implementare a acestei obligații. Pentru parlamentele naționale, o referință utilă în materie, ar putea fi Rezoluția nr. 1733 (2010) a Adunării Parlamentare, intitulată „Măsuri mai severe împotriva delincvenților sexuali”.

Cooperarea internațională

Părțile la Convenție sunt invitate să coopereze în materie penală și în materie de prevenire, protecție și asistență oferită victimelor.

În ceea ce privește cooperarea judiciară în domeniul penal, Consiliul Europei dispune deja de un cadru legal important. Astfel, Convenția europeană privind extrădarea (ETS nr. 24), Convenția europeană privind asistența judiciară în materie penală (ETS nr. 30) și Protocoalele lor adiționale (ETS NR. 86, 98, 99, 182), precum și Convenția europeană privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii (ETS nr. 141) reprezintă instrumente transversale care pot fi aplicate unui număr mare de infracțiuni diferite.

11. Articolul 5 al Convenției Consiliului Europei privind protecția persoanelor față de prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal (ETS nr. 108), „datele cu caracter personal care fac obiectul unei prelucrări automatizate trebuie să fie: a) obținute și prelucrate în mod corect și legal; b) înregistrate în scopuri determinate și legitime și nu sunt utilizate în mod incompatibil acestor scopuri; c) adecvate, pertinente și neexcesive în raport cu scopurile pentru care sunt înregistrate; d) exacte și, dacă este necesar, actualizate; e) păstrate într-o formă care să permită identificarea persoanelor în cauză pe o durată ce nu o depășește pe cea necesară scopurilor pentru care sunt înregistrate.

Referitor la Convenție, aceasta stabilește câteva principii generale care reglementează cooperarea internațională:

- ▶ În măsura posibilului, Părțile trebuie să înlăture obstacolele în ceea ce privește circulația rapidă a informației și a probelor, și să coopereze în scopul prevenirii și luptei împotriva exploatării și abuzurilor sexuale asupra copiilor, al protecției și acordării de asistență victimelor, și în vederea derulării procedurilor referitoare la aceste infracțiuni;
- ▶ Părțile trebuie să permită victimei să depună plângere la autoritățile competente ale statului său de reședință, în cazul în care infracțiunea a fost comisă pe teritoriul unei alte Părți;
- ▶ Părțile pot recurge, în vederea cooperării lor judiciare, la Convenția Lanzarote, care constituie o bază legală suficientă;
- ▶ Părțile trebuie să depună eforturi pentru integrarea prevenirii și luptei împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale asupra copiilor în programele de asistență pentru dezvoltare realizate în beneficiul unor terțe state. Numeroase state membre ale Consiliului Europei desfășoară astfel de programe pe diverse teme precum reinstaurarea sau consolidarea statului de drept, dezvoltarea instituțiilor judiciare, lupta împotriva criminalității și asistența tehnică pentru implementarea convențiilor internaționale.

Mecanismul de monitorizare – Comitetul Părților

Componenta

Convenția prevede un mecanism de monitorizare având ca scop asigurarea punerii sale în aplicare de către Părți, în mod eficient. Acest mecanism se bazează pe o instanță, Comitetul Părților, compus din reprezentanți ai Părților la Convenție. Este vorba deci, în această primă etapă, de un mecanism de monitorizare destul de general, care nu va implica neapărat autoritățile naționale cu atribuții specifice în materia drepturilor copilului. Comitetul va fi convocat pentru prima dată de către Secretarul General al Consiliului Europei, în termen de un an de la intrarea în vigoare a Convenției, o dată cu ratificarea de către cel de-al zecelea stat semnatar (în decembrie 2010, zece state au ratificat Convenția). Această condiție

este stabilită pentru ca în componența Comitetului să se regăsească un număr suficient de state, astfel încât el să fie eficient și credibil. Comitetul se va reuni la solicitarea a cel puțin o treime dintre Părți sau a Secretarului General al Consiliului Europei.

Este prevăzut ca și alte organe ale Consiliului Europei să poată participa la mecanismul de monitorizare, și anume Adunarea Parlamentară, Comisarul pentru Drepturile Omului și Comitetul european pentru probleme penale, precum și o serie de alte comitete care, prin competența lor, pot aduce plus valoare monitorizării. Societatea civilă care militează pentru prevenirea sau combaterea exploatării sexuale și abuzurilor sexuale asupra copiilor va fi, de asemenea, invitată să se alăture acestei activități.

Atribuții

Comitetul Părților are trei atribuții principale, după cum urmează:

- ▶ Facilitează folosirea și implementarea, de o manieră eficientă, a Convenției;
- ▶ Formulează un aviz asupra oricărei chestiuni legate de aplicarea Convenției;
- ▶ Servește drept centru de colectare, analiză și schimb de informații, experiențe și bune practici între state, în vederea îmbunătățirii politicilor naționale în materie de prevenire și combatere a exploatării sexuale și abuzului sexual asupra copiilor.

Relația convenției cu alte instrumente internaționale

- ▶ Relația cu Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului și Protocolul facultativ la aceasta, referitor la vânzarea de copii, prostituția și pornografia infantilă: Convenția nu aduce atingere drepturilor și obligațiilor decurgând din prevederile Convenției Națiunilor Unite și ale protocolului său. Aceasta are ca scop sporirea protecției acordate prin aceste prevederi și dezvoltarea și completarea normele cuprinse în acestea;
- ▶ Relația cu alte instrumente internaționale: Convenția nu aduce atingere drepturilor și obligațiilor care decurg din prevederile altor tratate

– multilaterale sau bilaterale – sau instrumente în domenii care sunt, de asemenea, reglementate de convenție. Părțile pot încheia acorduri bilaterale sau multilaterale, sau orice alt instrument internațional care vizează problemele reglementate de Convenție, cu condiția ca acestea să nu implice derogări de la Convenție;

- Referitor la Uniunea Europeană, în mod special, aceasta va utiliza o „clauză de deconexiune”, adică statele care sunt membre ale Uniunii Europene vor aplica în relațiile dintre ele regulile comunitare și ale Uniunii Europene, în măsura în care există asemenea reguli care guvernează chestiunile legate de exploatare sexuală și de abuz sexual asupra copiilor, fără a afecta obiectul și scopul Convenției Consiliului Europei.

Amendamente la Convenție

Părțile pot propune amendamente la dispozițiile Convenției, care trebuie comunicate tuturor statelor membre ale Consiliului Europei, oricărui alt stat semnatar, oricărui stat parte, Comunității Europene, precum și oricărui stat invitat să semneze sau să adere la Convenție. Comitetul european pentru probleme penale va redacta un aviz referitor la amendamentul propus, care va fi ulterior înaintat Comitetului Miniștrilor. După examinarea propunerii și a avizului, Comitetul Miniștrilor trebuie să consulte toate Părțile și să obțină asentimentul unanim înainte de a lua decizia adoptării amendamentului.

Clauze finale

Convenția este deschisă spre semnare statelor membre ale Consiliului Europei, ale Comunității Europene și statelor care nu sunt membre ale Consiliului Europei și care au participat la elaborarea sa (Sfântul Scaun, Japonia, Mexic, Statele Unite ale Americii și Canada).

Comitetul Miniștrilor poate, după consultarea Părților, să invite oricare stat care nu este membru al Consiliului Europei să adere la Convenție. Decizia va fi luată cu majoritatea a două treimi din membrii săi și cu votul unanim al Părților prezente la Comitetul Miniștrilor. Aderarea este posibilă de la

intrarea în vigoare a Convenției, la data de 1 iulie 2010, în urma celei de a cincea ratificări.

Părțile la Convenție pot, în anumite situații, stabili teritoriul sau teritoriile cărora urmează să li se aplice Convenția. Cu toate acestea, ar fi incompatibil cu obiectul și scopul Convenției ca statele să excludă, fără un motiv temeinic, unele părți ale teritoriului lor de la aplicarea dispozițiilor sale.

Părțile nu pot formula rezerve referitoare la aplicarea anumitor prevederi ale Convenției decât atunci când rezervele sunt permise în mod expres. Rezervele au ca scop să permită unui cât mare număr de state să ratifice Convenția, cu păstrarea, în același timp, a unora dintre principiile lor juridice fundamentale.

5. Postfață din partea Secretarei Generale Adjuncte al Consiliului Europei

Violența sexuală este o problemă complexă, sensibilă și care a luat o amploare îngrijorătoare. Estimările sunt șocante: în medie, un copil din cinci este victimă a violenței sexuale. Realitatea acestor cifre este cu atât mai șocantă cu cât noi știm cum să combatem violența sexuală, dar nu o facem. Acest ghid prezintă în detaliu măsurile care ar trebui luate pentru prevenirea violenței sexuale, protecția copiilor și pentru a pune capăt impunității autorilor unor asemenea acte.

Lansată de Consiliul Europei în noiembrie 2010, Campania „Unul din cinci” urmărește stoparea violenței sexuale asupra copiilor și promovarea semnării, ratificării și implementării Convenției privind protecția copiilor împotriva exploatarei sexuale și a abuzurilor sexuale (Convenția Lanzarote). Campania își propune, de asemenea, să crească nivelul de sensibilizare cu privire la amploarea fenomenului și să furnizeze copiilor, familiilor acestora, lucrătorilor sociali și întregii societăți, cunoștințele și mijloacele necesare pentru a evita cazurile în care copiii suferă ca urmare a violențelor sexuale, precum și pentru a semnală violența sexuală împotriva copiilor.

Mai mult decât o acțiune de sensibilizare, Campania „Unul din cinci” este axată pe responsabilizare și își propune să mobilizeze guvernele, parlamentele, colectivitățile locale, rețelele profesionale, societatea civilă, mediul de afaceri, mass-media, părinții și copiii. Pentru aceasta, vom pune laolaltă informațiile și competențele noastre, vom constitui rețele, vom facilita munca în echipă, vom concepe instrumente și materiale noi, vom crea oportunități de acțiune comună și vom urmări îndeaproape progresele înregistrate.

Adunarea Parlamentară a deținut și deține un rol crucial în lupta împotriva violenței sexuale. Decizia sa de a sprijini Campania „Unul din cinci” a fost urmată imediat de măsuri foarte concrete și extrem de eficiente. Acest ghid este un exemplu perfect.

Experiența pozitivă a contribuției aduse de Adunarea Parlamentară la ratificarea rapidă a Convenției privind lupta împotriva traficului de ființe umane îmi dă motive de optimism. Sunt convinsă că sprijinul Adunării pentru Convenția Lanzarote va începe să-și arate roadele foarte curând.

Fac un apel la toate parlamentele și toți parlamentarii din Europa să adere la campania noastră. Este o cauză care vă privește, căreia merită să îi acordați neîntârziat atenție, care are nevoie de angajament sincer din partea dumneavoastră și care poate reprezenta o sursă de mare satisfacție - aceea de a fi contribuit la protecția a milioane de copii în Europa.

Contez pe dumneavoastră.

Maud de Boer-Buquicchio
Secretară Generală Adjunctă al Consiliului Europei

Anexa I

Convenția Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale

(CETS nr. 201)

Lanzarote, 25 octombrie 2007

Preambul

Statele membre ale Consiliului Europei și alți semnatori ai prezentei convenții,

Considerând că scopul Consiliului Europei este de a realiza o mai strânsă unitate între membrii săi,

Considerând că orice copil are dreptul, din partea familiei, a societății și a statului, la măsurile de protecție decurgând din condiția sa de minor,

Constatând că exploatarea sexuală a copiilor, în special sub forma pornografiei infantile și a prostituției, precum și toate formele de abuz sexual asupra copiilor, inclusiv faptele comise în străinătate, pun în pericol grav sănătatea și dezvoltarea psihosocială a copilului,

Constatând că exploatarea sexuală și abuzurile sexuale comise asupra copiilor au luat proporții îngrijorătoare la nivel atât național, cât și internațional, în special prin utilizarea tot mai extinsă a tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC) atât de către copii, cât și de către autorii de infracțiuni și că prevenirea și combaterea exploatării sexuale și abuzurilor sexuale asupra copiilor necesită cooperare internațională,

Considerând că bunăstarea și interesul superior ale copilului sunt valori fundamentale împărtășite de toate statele membre, care trebuie promovate fără niciun fel de discriminare,

Reamintind Planul de acțiune adoptat în cadrul celei de-a treia Reuniuni la vârf a șefilor de stat și de guvern din cadrul Consiliului Europei (Varșovia, 16-17 mai 2005), care preconiza elaborarea de măsuri menite să stopeze exploatarea sexuală a copiilor,

Reamintind, în special, Recomandarea nr. R (91) 11 a Comitetului Miniștrilor referitoare la exploatarea sexuală, pornografia, prostituția și traficul de copii și tineri, Recomandarea Rec(2001)16 privind protecția copiilor

împotriva exploatării sexuale și Convenția privind criminalitatea informatică (ETS nr. 185), în special art. 9 din aceasta, precum și Convenția Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane (ETS nr. 197),

Având în vedere Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (1950, ETS nr. 5), Carta socială europeană revizuită (1996, ETS nr. 163), Convenția europeană privind drepturile copiilor (1996, ETS nr. 160),

Ținând cont de Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului și, în special, de art. 34 din aceasta, de Protocolul facultativ privind vânzarea de copii, prostituția infantilă și pornografia infantilă, precum și de Protocolul adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității organizate transnaționale, vizând prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special femei și copii, precum și de Convenția Organizației Internaționale a Muncii privind interzicerea celor mai grele forme de muncă infantilă și acțiunea imediată în vederea eliminării acestora,

Având în vedere Decizia-cadru a Consiliului Uniunii Europene cu privire la combaterea exploatării sexuale a copiilor și a pedopornografiei (2004/68/JAI), Decizia-cadru a Consiliului Uniunii Europene privind statutul victimelor în procesele penale (2001/220/JAI) și Decizia-cadru a Consiliului Uniunii Europene referitoare la lupta împotriva traficului de ființe umane (2002/629/JAI),

Luând în considerare și alte instrumente juridice și programe internaționale pertinente în acest domeniu, cu deosebire Declarația și Programul de acțiune de la Stockholm, adoptate în cadrul primului Congres mondial împotriva exploatării sexuale a copiilor în scop comercial (27-31 august 1996), Angajamentul mondial de la Yokohama, adoptat în cadrul celui de-al doilea Congres mondial împotriva exploatării sexuale a copiilor în scop comercial (17-20 decembrie 2001), Angajamentul și Planul de acțiune de la Budapesta, adoptate în cadrul Conferinței pregătitoare a celui de-al doilea Congres mondial împotriva exploatării sexuale a copiilor în scop comercial (20-21 noiembrie 2001), Rezoluția Adunării Generale a

Națiunilor Unite S-27/2 «O lume demnă pentru copii» și Programul trienal «Construirea unei Europe cu și pentru copii», adoptat în urma celei de-a treia Reuniuni la vârf a șefilor de stat și de guvern și lansat de către Conferința de la Monaco (4-5 aprilie 2006),

Fiind hotărâte să contribuie efectiv la realizarea scopului comun al protejării copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale, indiferent de autori, și să asigure asistența victimelor,

Ținând cont de necesitatea de a elabora un instrument internațional cuprinzător axat pe aspecte de prevenție, protecție și de drept penal ale luptei împotriva tuturor formelor de exploatare sexuală și de abuz sexual împotriva copiilor și pe înființarea unui mecanism special de monitorizare, au convenit următoarele:

Capitolul I – Scopul, principiul nediscriminării și definiții

Articolul 1 – Scopul

1. Scopurile prezentei convenții sunt:
 - a. prevenirea și combaterea exploatării sexuale și abuzurilor sexuale comise asupra copiilor;
 - b. protejarea drepturilor copiilor care sunt victime ale exploatării sexuale și ale abuzurilor sexuale;
 - c. promovarea cooperării la nivel național și internațional împotriva exploatării sexuale și abuzurilor sexuale comise asupra copiilor.
2. Pentru a asigura punerea în aplicare eficientă a prevederilor sale de către părți, prezenta convenție instituie un mecanism special de monitorizare.

Articolul 2 – Principiul nediscriminării

Punerea în aplicare a prevederilor prezentei convenții de către părți, în special a beneficiului măsurilor vizând protecția drepturilor victimelor, trebuie asigurată fără nicio discriminare bazată pe motive de sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice ori de altă natură, naționalitate sau

origine socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere, orientare sexuală, stare de sănătate, existența unui handicap sau orice altă situație.

Articolul 3 – Definiții

În sensul prezentei convenții:

- a. prin termenul copil se înțelege orice persoană cu vârsta mai mică de 18 ani;
- b. expresia exploatare și abuz sexual asupra copiilor include comportamentele prevăzute la art. 18-23;
- c. prin victimă se înțelege orice copil victimă a exploatarei sexuale sau a abuzurilor sexuale.

Capitolul II – Măsurile de prevenire

Articolul 4 – Principii

Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a preveni orice formă de exploatare sexuală și de abuz sexual asupra copiilor și pentru protecția acestora.

Articolul 5 – Recrutarea, pregătirea profesională și creșterea gradului de conștientizare a persoanelor care lucrează cu copiii

1. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a încuraja conștientizarea referitoare la protecția și drepturile copiilor în rândul persoanelor care lucrează în mod regulat cu copiii în sectoarele învățământ, sanitar, protecție socială, justiție, forțe de ordine, precum și în domeniile sportiv, cultural și divertisment.
2. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că persoanele prevăzute la paragraful 1 au cunoștințe adecvate privind exploatarea sexuală a copiilor și abuzurile sexuale comise asupra acestora, mijloacele pentru a le identifica și posibilitatea menționată la art. 12 paragraf 1.

3. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare, în conformitate cu dreptul său intern, pentru a se asigura, prin condițiile impuse candidaților la ocuparea acelor profesii care implică, în mod regulat, contactul cu copiii, că aceștia nu au fost condamnați pentru fapte de exploatare sau de abuz sexual asupra copiilor.

Articolul 6 – Educatia pentru copii

Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că toți copiii primesc, în cadrul învățământului primar și secundar, informații cu privire la riscurile exploatării sexuale și abuzurilor sexuale, precum și cu privire la mijloacele prin care se pot apăra, în funcție de nivelul lor de dezvoltare. Aceste informații, asigurate, după caz, în colaborare cu părinții, vor fi furnizate în contextul unei informări mai generale asupra sexualității și vor acorda o atenție specială situațiilor de risc, în special celor care implică folosirea noilor tehnologii ale informației și comunicațiilor.

Articolul 7 – Programe sau măsuri de intervenție preventivă

Fiecare parte se va asigura că persoanele care au temerea că ar putea săvârși oricare dintre infracțiunile prevăzute în conformitate cu prezenta convenție pot avea acces, după caz, la programe sau măsuri eficiente de intervenție menite să evalueze și să prevină riscul comiterii infracțiunilor.

Articolul 8 – Măsuri ce vizează publicul larg

1. Fiecare parte va promova sau organiza campanii de conștientizare adresate publicului larg cu privire la fenomenul exploatării sexuale și abuzurilor sexuale asupra copiilor și privind măsurile preventive ce pot fi luate.
2. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a preveni sau a interzice răspândirea de materiale publicitare pentru infracțiunile prevăzute în conformitate cu prezenta convenție.

Articolul 9 – Părțiciparea copiilor, a sectorului privat, a mass-mediei și a societății civile

1. Fiecare parte va încuraja participarea copiilor, în conformitate cu nivelul lor de dezvoltare, la elaborarea și punerea în aplicare a politicilor, programelor sau altor inițiative legate de lupta împotriva exploatării sexuale și abuzurilor sexuale asupra copiilor.
2. Fiecare parte va încuraja sectorul privat, în special sectorul tehnologiei informației și comunicațiilor, industria turismului și a transportului, sectoarele bancare și financiare, precum și societatea civilă să participe la elaborarea și punerea în aplicare a politicilor de prevenire a exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale asupra copiilor și să pună în aplicare norme interne prin autoreglementare sau prin colaborare în materia reglementării.
3. Fiecare parte va încuraja mass-media să furnizeze informații corespunzătoare privind toate aspectele exploatării și abuzului sexual comise asupra copiilor, cu respectarea independenței mass-mediei și a libertății presei.
4. Fiecare parte va încuraja finanțarea, după caz, inclusiv prin crearea de fonduri, a unor proiecte și programe desfășurate de către societatea civilă și menite să prevină și să îi apere pe copii de exploatarea sexuală și de abuzuri sexuale.

Capitolul III – Autoritățile specializate și structuri de coordonare

Articolul 10 – Măsuri naționale de coordonare și colaborare

1. Fiecare parte va lua măsurile necesare pentru a se asigura coordonarea la nivel național sau local dintre diferitele autorități cu competențe în domeniul protecției copiilor, al prevenirii și luptei împotriva exploatării și abuzurilor sexuale comise asupra acestora, în special în sectorul învățământului și al sănătății, al serviciilor sociale, forțelor de ordine și al autorităților judiciare.

2. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru înființarea sau desemnarea:
 - a. unor instituții naționale sau locale independente care să promoveze și să apere drepturile copilului, asigurându-le resursele și stabilindu-le responsabilitățile specifice;
 - b. unor mecanisme sau centre de colectare a datelor, la nivel național ori local și în colaborare cu societatea civilă, cu scopul observării și evaluării fenomenului exploatării sexuale și al abuzurilor sexuale comise asupra copiilor, cu respectarea cerințelor de protecție a datelor cu caracter personal.
3. Fiecare parte va încuraja cooperarea dintre autoritățile publice competente, societatea civilă și sectorul privat pentru o mai bună prevenire și combatere a exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale comise asupra copiilor.

Capitolul IV – Măsurile de protecție și asistență pentru victime

Articolul 11 – Principii

1. Fiecare parte va stabili programe sociale eficiente și va înființa structuri multidisciplinare care să asigure sprijinul necesar pentru victime, pentru părinții și rudele apropiate ale acestora și pentru orice persoană care răspunde de îngrijirea lor.
2. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că, atunci când vârsta victimei nu este cunoscută cu certitudine și există motive să se creadă că este vorba despre un copil, măsurile de protecție și asistența care sunt prevăzute pentru copii vor fi acordate victimei (el sau ea) până la determinarea vârstei sale.

Articolul 12 – Raportarea suspiciunilor de exploatare sau de abuzuri sexuale

1. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că regulile de confidențialitate impuse de dreptul

intern anumitor practicieni care sunt solicitați să lucreze cu copiii nu constituie un obstacol pentru posibilitatea acestora de a semnaliza serviciilor de protecție a copilului orice situație în care există motive rezonabile să se creadă că un copil este victima exploatării sau a abuzului sexual.

2. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a încuraja orice persoană care, cu bună-credință, cunoaște sau are bănuieli despre existența exploatării sexuale sau a abuzurilor sexuale comise asupra copiilor să sesizeze serviciile competente.

Articolul 13 – Liniile de asistență

Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a încuraja și sprijini înființarea de servicii de comunicare, cum ar fi posturi telefonice sau de internet care să permită consilierea solicitanților, chiar confidențial sau cu respectarea anonimatului acestora.

Articolul 14 – Asistența pentru victime

1. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura asistența victimelor, pe termen scurt și lung, în vederea recuperării fizice și psihosociale a acestora. Măsurile luate în aplicarea prezentului paragraf trebuie să aibă în vedere opiniile, nevoile și preocupările copilului.
2. Fiecare parte va lua măsuri, în condițiile prevăzute de dreptul său intern, în vederea cooperării cu organizațiile neguvernamentale, cu alte organizații competente sau cu alte structuri ale societății civile care acordă asistență victimelor.
3. Dacă părinții sau persoanele în a căror îngrijire se află copilul sunt implicate în exploatarea sexuală sau în abuzuri sexuale comise asupra acestuia, procedurile de intervenție adoptate în aplicarea art. 11 paragraful 1 vor include:
 - posibilitatea îndepărtării autorului prezumat al faptei;

- posibilitatea retragerii victimei din mediul său familial. Condițiile și durata acestei separări se stabilesc în conformitate cu interesul superior al copilului.
4. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că persoanele apropiate victimei pot beneficia, dacă este cazul, de asistență terapeutică, în special de asistență psihologică de urgență.

Capitolul V – Programele sau măsurile de intervenție

Articolul 15 – Principii generale

1. Fiecare parte va asigura sau promova, în conformitate cu dreptul său intern, programe ori măsuri eficiente de intervenție pentru persoanele prevăzute la art. 16 paragrafele 1 și 2, în vederea prevenirii și reducerii la minimum a riscurilor de repetare a infracțiunilor de natură sexuală comise asupra copiilor. Aceste programe sau măsuri trebuie să fie accesibile în orice etapă a procesului, în mediul carceral și în libertate, în condițiile prevăzute de dreptul intern.
2. Fiecare parte va asigura sau promova, în conformitate cu dreptul său intern, dezvoltarea de parteneriate ori de alte forme de cooperare între autoritățile competente, în special între serviciile de sănătate și cele sociale, și autoritățile judiciare și alte organe care răspund de monitorizarea persoanelor prevăzute la art. 16 paragrafele 1 și 2.
3. Fiecare parte va prevedea, în conformitate cu dreptul său intern, efectuarea unei evaluări a gradului de pericol și de risc posibil de repetare a infracțiunilor prevăzute în conformitate cu prezenta convenție de către persoanele prevăzute la art. 16 paragrafele 1 și 2, cu scopul identificării programelor sau măsurilor adecvate.
4. Fiecare parte va prevedea, în conformitate cu dreptul său intern, efectuarea unei evaluări a eficienței programelor și măsurilor puse în aplicare.

Articolul 16 – Beneficiarii programelor și ai măsurilor de intervenție

1. Fiecare parte se va asigura, în conformitate cu dreptul său intern, că persoanele care sunt urmărite pentru oricare dintre infracțiunile prevăzute în conformitate cu prezenta convenție pot avea acces la programele sau măsurile menționate la art. 15 paragraf 1, în condiții care nu aduc prejudicii și care nu sunt contrare drepturilor la apărare și cerințelor unui proces echitabil și imparțial, în special cu respectarea regulilor ce guvernează principiul prezumției de nevinovăție.
2. Fiecare parte se va asigura, în conformitate cu dreptul său intern, că persoanele condamnate pentru oricare dintre infracțiunile prevăzute în conformitate cu prezenta convenție pot avea acces la programele sau măsurile prevăzute la art. 15 paragraf 1.
3. Fiecare parte se va asigura, în conformitate cu dreptul său intern, că programele sau măsurile de intervenție sunt aplicate ori adaptate pentru a răspunde nevoilor de dezvoltare ale copiilor care au comis infracțiuni de natura sexuală, inclusiv celor ale copiilor care nu au împlinit încă vârsta răspunderii penale, în scopul soluționării problemelor lor de comportament sexual.

Articolul 17 – Informarea și consimțământul

1. Fiecare parte se va asigura, în conformitate cu dreptul său intern, că persoanele prevăzute la art. 16 și cărora li s-au propus programe sau măsuri de intervenție sunt pe deplin informate referitor la motivele pentru care li s-a făcut propunerea și că ele consimt să beneficieze de programul ori de măsura respectivă în deplină cunoștință de cauză.
2. Fiecare parte se va asigura, în conformitate cu dreptul său intern, că persoanele cărora li s-au propus programe sau măsuri de intervenție le pot refuza, iar în cazul persoanelor condamnate, că acestea sunt informate cu privire la consecințele posibile ale unui eventual refuz.

Capitolul VI – Dreptul penal material

Articolul 18 – Abuzuri sexuale

1. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura de incriminarea următoarelor fapte comise cu intenție:
 - a. activități sexuale cu un copil care, potrivit prevederilor în vigoare ale dreptului național, nu a împlinit vârsta legală pentru viața sexuală;
 - b. activități sexuale cu un copil dacă:
 - se folosesc constrângerea, forța ori amenințările; sau
 - se abuzează de o poziție recunoscută ca fiind de încredere, de autoritate sau de influență asupra copilului, inclusiv în cadrul familiei; sau
 - se abuzează de o situație de vulnerabilitate deosebită a copilului, mai ales din cauza unui handicap psihic sau fizic ori din cauza unei situații de dependență.
2. În scopul aplicării paragrafului 1, fiecare parte va decide vârsta până la care este interzisă desfășurarea de activități sexuale cu un copil.
3. Prevederile paragrafului 1 lit. a) nu se aplică activităților sexuale consimțite între minori.

Articolul 19 – Infrațiuni referitoare la prostituția infantilă

1. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura de incriminarea următoarelor fapte comise cu intenție:
 - a. recrutarea unui copil pentru a practica prostituția sau determinarea unui copil să participe la prostituție;
 - b. constrângerea unui copil să se prostitueze sau obținerea unui profit din această activitate ori exploatarea în altă manieră a unui copil în asemenea scopuri;

- c. constrângerea unui copil să se prostitueze sau obținerea unui profit din această activitate ori exploatarea în altă manieră a unui copil în asemenea scopuri;
- 2. În sensul prezentului articol, sintagma prostituție infantilă desemnează faptul de a folosi un copil pentru activități sexuale atunci când se oferă ori se promit sume de bani sau orice alta formă de remunerație ori de răsplată, indiferent dacă aceasta plată, promisiune sau răsplată se oferă copilului ori unei terțe persoane.

Articolul 20 – Infrațiuni referitoare la pornografia infantilă

- 1. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru incriminarea următoarelor fapte comise cu intenție și fără drept:
 - a. producția de pornografie infantilă;
 - b. oferirea sau punerea la dispoziție a pornografiei infantile;
 - c. distribuirea sau transmiterea pornografiei infantile;
 - d. procurarea de pornografie infantilă pentru sine sau pentru altul;
 - e. deținerea de pornografie infantilă;
 - f. obținerea accesului cu bună știință, prin intermediul tehnologiei informației și comunicațiilor, la pornografia infantilă.
- 2. În sensul prezentului articol, sintagma pornografie infantilă desemnează orice material care înfățișează, în manieră vizuală, un copil care desfășoară un comportament sexual explicit, real ori simulat, sau orice reprezentare a organelor sexuale ale unui copil, în principal pentru scopuri sexuale.
- 3. Fiecare parte își poate rezerva dreptul de a nu aplica, integral sau parțial, prevederile paragrafului 1 lit. a) și e) în ceea ce privește producția și deținerea:
 - de materiale pornografice ce constau exclusiv în reprezentări simulate sau imagini realiste ale unui copil inexistent;
 - de materiale pornografice care reprezintă copii care au împlinit vârsta prevăzută în aplicarea art. 18 paragraf 2, dacă aceste imagini

sunt produse și deținute de către aceștia cu consimțământul lor și numai pentru a fi folosite de către aceștia în intimitate.

4. Fiecare parte își poate rezerva dreptul de a nu aplica, integral sau parțial, prevederile paragrafului 1 lit. f).

Articolul 21 – Infracțiunile legate de părțiciparea unui copil la spectacole pornografice

1. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a incrimina următoarele fapte comise cu intenție:
 - a. recrutarea unui copil în vederea participării la spectacole pornografice sau favorizarea participării unui copil la asemenea spectacole;
 - b. constrângerea unui copil să participe la spectacole pornografice sau obținerea unui profit din această activitate ori exploatarea în altă manieră a unui copil în asemenea scopuri;
 - c. faptul de a asista, în cunoștință de cauză, la spectacole pornografice care implică participarea copiilor;
2. Fiecare parte își poate rezerva dreptul de a limita aplicarea paragrafului 1 lit. c) la cazurile în care copiii au fost recrutați sau constrânși în conformitate cu paragraful 1 lit. a) sau b).

Articolul 22 – Acostarea copiilor în scopuri sexuale

Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru incriminarea faptei de a determina cu intenție, în scopuri sexuale, un copil care nu a împlinit vârsta prevăzută de art. 18 paragraful 2 să asiste la comiterea unui abuz sexual sau la desfășurarea de activități sexuale, chiar dacă nu este obligat să participe la acestea.

Articolul 23 – Acostarea copiilor în scopuri sexuale

Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a incrimina propunerea făcută cu intenție de către un adult, prin intermediul tehnologiilor de comunicare și informare, pentru a întâlni un copil care nu a împlinit vârsta prevăzută de art. 18 paragraf 2, în scopul comiterii asupra acestuia a oricărei infracțiuni dintre cele prevăzute la art.

18 paragraf 1 lit. a) sau la art. 20 paragraf 1 lit. a), dacă propunerea a fost urmată de fapte materiale care conduc la o asemenea întâlnire.

Articolul 24 – Complicitatea și tentativa

1. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a incrimina, atunci când este săvârșită cu intenție, complicitatea la comiterea oricăreia dintre infracțiunile prevăzute în prezenta convenție.
2. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a prevedea ca infracțiune, atunci când este săvârșită cu intenție, tentativa de comitere a infracțiunilor prevăzute în prezenta convenție.
3. Fiecare parte își poate rezerva dreptul de a nu aplica, integral sau în parte, prevederile paragrafului 2 în legătură cu infracțiunile prevăzute la art. 20 paragraf 1 lit. b), d), e) și f), art. 21 paragraf 1 lit. c), art. 22 și art. 23.

Articolul 25 – Competența

1. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a-și stabili competența în legătură cu orice infracțiune prevăzută în conformitate cu prezenta convenție, atunci când infracțiunea este comisă:
 - a. pe teritoriul său; sau
 - b. la bordul unei nave aflate sub pavilionul părții respective; sau
 - c. la bordul unei aeronave înregistrate conform legilor părții respective; sau
 - d. de către unul dintre cetățenii săi; sau
 - e. de către o persoană care își are reședința obișnuită pe teritoriul său.
2. Fiecare parte se va strădui să ia măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a-și stabili competența în legătură cu orice infracțiune prevăzută în conformitate cu prezenta convenție atunci când aceasta

este comisă împotriva unuia dintre cetățenii săi sau împotriva unei persoane care își are reședința obișnuită pe teritoriul său.

3. Fiecare parte poate, la momentul semnării sau la depunerea instrumentului său de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare, prin intermediul unei declarații adresate Secretarului General al Consiliului Europei, să declare că își rezervă dreptul de a nu aplica ori de a aplica numai în anumite cazuri sau cu anumite condiții regulile de competență prevăzute la paragraful 1 lit. e) din prezentul articol.
4. În vederea urmăririi infracțiunilor prevăzute la art. 18, art. 19, art. 20 paragraf 1 lit. a) și art. 21 paragraf 1 lit. a) și b), fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că competența sa în ceea ce privește prevederile paragrafului 1 lit. d) nu este supusă condiției ca faptele să fie incriminate la locul comiterii lor.
5. Fiecare parte poate, la momentul semnării sau la depunerea instrumentului său de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare, prin intermediul unei declarații adresate Secretarului General al Consiliului Europei, să declare că își rezervă dreptul de a limita aplicarea prevederilor paragrafului 4 din prezentul articol, în ceea ce privește infracțiunile stabilite în conformitate cu art. 18 paragraf 1 lit. b) pct. 2 și 3, la cazurile în care cetățeanul său își are reședința obișnuită pe teritoriul său.
6. În vederea urmăririi infracțiunilor stabilite în conformitate cu art. 18, art. 19, art. 20 paragraf 1 lit. a) și art. 21, fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru ca stabilirea competenței sale în ceea ce privește paragraful 1 lit. d) și e) să nu fie supusă condiției ca urmărirea să fie precedată de o plângere din partea victimei sau de un denunț efectuată/efectuat de către statul pe teritoriul căruia a fost comisă infracțiunea.
7. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a-și stabili competența cu privire la infracțiunile prevăzute în prezenta convenție, în cazurile în care autorul prezumat se află pe teritoriul său și nu poate fi extrădat către o altă parte din motive de cetățenie.

8. Dacă mai multe părți se consideră competente cu privire la o infracțiune presupusă a fi stabilită în conformitate cu prezenta convenție, părțile implicate se consultă, după caz, în vederea stabilirii celei mai adecvate competențe pentru urmărirea infracțiunii respective.
9. Fără a afecta normele generale de drept internațional, prezenta convenție nu exclude nicio competență penală exercitată de către o parte în conformitate cu dreptul său intern.

Articolul 26 – Răspunderea persoanelor juridice

1. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru ca persoana juridică să poată fi trasă la răspundere pentru infracțiunile prevăzute în conformitate cu prezenta convenție, atunci când au fost comise în beneficiul sau de către orice persoană fizică care a acționat fie individual, fie în calitate de membru al unui organ al persoanei juridice, care exercită o funcție de conducere în cadrul persoanei juridice, în baza:
 - a. împuternicirii de reprezentare a persoanei juridice;
 - b. autorității de a lua decizii în numele persoanei juridice;
 - c. autorității de a exercita controlul în cadrul persoanei juridice.
2. În afară de cazurile prevăzute la paragraful 1, fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că persoana juridică poate răspunde pentru cazul în care lipsa de supraveghere ori control din partea unei persoane fizice dintre cele menționate la paragraful 1 a făcut posibilă comiterea unei infracțiuni prevăzute în conformitate cu prezenta convenție, în folosul acelei persoane juridice, de către o persoană fizică ce acționa sub autoritatea persoanei juridice.
3. În conformitate cu normele juridice ale părții, răspunderea persoanei juridice poate fi penală, civilă sau administrativă.
4. Această răspundere nu afectează răspunderea penală a persoanelor fizice care au comis infracțiunea.

Articolul 27 – Sancțiuni si măsuri

1. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru ca infracțiunile prevăzute în conformitate cu prezenta convenție sa fie pedepsite cu sancțiuni efective, proporționale și descurajante, ținând seama de gravitatea lor. Aceste sancțiuni vor include pedepse privative de libertate care pot face obiectul unei proceduri de extrădare.
2. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru ca persoanele juridice răspunzătoare potrivit art. 26 să fie pasibile de sancțiuni efective, proporționale și descurajante, care includ amenzi penale sau nepenale și alte măsuri, în special:
 - a. excluderea de la un beneficiu sau ajutor public;
 - b. interzicerea temporară sau permanentă a desfășurării de activități comerciale;
 - c. punerea sub supraveghere judiciară;
 - d. o dispoziție judiciară privind dizolvarea.
3. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru:
 - a. a permite reținerea și confiscarea:
 - bunurilor, documentelor și altor instrumente folosite pentru săvârșirea sau care au facilitat săvârșirea infracțiunilor prevăzute în conformitate cu prezenta convenție;
 - produselor infracțiunilor sau a contravalorii acestora;
 - b. a permite închiderea temporară sau permanentă a oricărei unități folosite pentru săvârșirea oricăreia dintre infracțiunile stabilite în conformitate cu prezenta convenție, fără a afecta drepturile terților de bună-credință, sau a interzice temporar ori permanent ca făptașul să mai exercite profesia sau activitatea voluntară care presupune contactul cu copiii și în cadrul căreia s-a săvârșit infracțiunea.
4. Fiecare parte poate adopta și alte măsuri în legătură cu autorii de infracțiuni, cum ar fi decăderea acestora din drepturile părintești sau monitorizarea ori supravegherea persoanelor condamnate.

5. Fiecare parte poate prevedea ca produsele infracțiunii sau bunurile confiscate potrivit prevederilor prezentului articol pot fi transferate într-un fond special pentru finanțarea programelor de prevenire și asistență pentru victimele oricăror infracțiuni dintre cele prevăzute în conformitate cu prezenta convenție.

Article 28 – Circumstanțele agravante

Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că următoarele împrejurări, în măsura în care nu fac deja parte din elementele constitutive ale infracțiunii, pot, în conformitate cu prevederile dreptului intern, să fie luate în considerare ca circumstanțe agravante la stabilirea sancțiunilor pentru infracțiunile prevăzute în prezenta convenție:

- a. infracțiunea a adus o atingere gravă sănătății fizice sau psihice a victimei;
- b. infracțiunea a fost precedată ori însoțită de acte de tortură sau de violență gravă;
- c. infracțiunea a fost comisă asupra unei victime deosebit de vulnerabile;
- d. infracțiunea a fost comisă de către un membru al familiei, de către o persoană care locuia împreună cu copilul sau de către o persoană care a abuzat de autoritatea sa;
- e. infracțiunea a fost comisă de către mai multe persoane ce au acționat împreună;
- f. infracțiunea a fost comisă în cadrul unui grup infracțional organizat;
- g. autorul a mai fost condamnat pentru infracțiuni de aceeași natură.

Articolul 29 – Condamnările anterioare

Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a prevedea posibilitatea luării în considerare, la stabilirea pedepsei, a condamnărilor definitive pronunțate de către altă parte la prezenta convenție în legătură cu infracțiunile prevăzute în conformitate cu prezenta convenție.

Capitolul VII – Cercetarea, urmărirea și dreptul procedural

Articolul 30– Principii

1. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura de desfășurarea cercetărilor și procedurilor penale în interesul superior al copilului și cu respectarea drepturilor acestuia.
2. Fiecare parte va adopta o abordare protectoare față de victime, asigurându-se că cercetările și procesele penale nu agravează trauma trăită de copil și că răspunsul justiției penale este urmat de acordarea de asistență, dacă este cazul.
3. Fiecare parte se va asigura că cercetările și procesele penale sunt soluționate cu prioritate și se desfășoară fără întârzieri nejustificate.
4. Fiecare parte se va asigura că măsurile adoptate în conformitate cu prezentul capitol nu afectează dreptul la apărare și exigențele unui proces echitabil și imparțial, în conformitate cu art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.
5. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare, în conformitate cu principiile fundamentale ale dreptului său intern: :
 - pentru a garanta cercetarea și urmărirea eficientă a infracțiunilor prevăzute în prezenta convenție, stipulând, acolo unde este cazul, posibilitatea desfășurării de anchete sub acoperire;
 - pentru a permite organelor sau serviciilor de cercetare să identifice victimele infracțiunilor stabilite în conformitate cu art. 20, în special prin analizarea materialelor de pornografie infantilă, cum ar fi fotografiile și înregistrările audiovizuale transmise sau puse la dispoziție prin folosirea tehnologiilor informației și comunicațiilor.

Articolul 31 – Măsuri generale de protecție

1. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a apăra drepturile și interesele victimelor, cu deosebire ale

martorilor, pe parcursul tuturor etapelor cercetării și procesului penal, în special prin:

- a. informarea lor cu privire la drepturile pe care le au și la serviciile care le stau la dispoziție și, cu excepția cazului în care nu doresc să primească asemenea informații, cu privire la modul în care este examinată plângerea lor, la acuzațiile formulate, la evoluția generală a cercetărilor sau a procesului și la rolul lor în cadrul acestora, precum și cu privire la soluția pronunțată în cauza lor;
 - b. asigurarea, cel puțin în cazurile în care victimele și familiile lor ar putea fi în pericol, că acestea vor putea fi informate, dacă este necesar, atunci când persoana urmărită sau condamnată este pusă în libertate temporar ori definitiv;
 - c. acordarea permisiunii victimelor, într-o manieră conformă cu regulile procedurale ale dreptului intern, de a fi ascultate, de a furniza dovezi și de a alege modul de prezentare și examinare a opiniilor, nevoilor și preocupărilor lor, direct sau prin intermediar;
 - d. asigurarea de servicii de asistență adecvate pentru victime, pentru ca drepturile și interesele lor să fie prezentate și luate în considerare în mod corespunzător;
 - e. protejarea vieții private, a identității și a imaginii victimelor, prin luarea de măsuri în conformitate cu dreptul intern, în vederea prevenirii răspândirii în public a oricăror informații care ar putea duce la identificarea lor;
 - f. garantarea siguranței victimelor, precum și a familiilor și a martorilor care depun mărturie în favoarea victimelor, împotriva intimidării, răzbunării și a unei noi victimizări;
 - g. asigurarea evitării contactului dintre victime și infractori în sediile instanțelor și ale autorităților de anchetă, cu excepția cazului în care autoritățile competente stabilesc altfel în interesul superior al copilului sau atunci când cercetările ori procesul necesită acest contact.
2. Fiecare parte va garanta victimelor, încă de la primul contact cu autoritățile competente, accesul la informații privind procedurile judiciare și administrative pertinente.

3. Fiecare parte se va asigura că victimele au acces gratuit, dacă acest lucru se justifică, la asistență juridică, atunci când este posibil ca ele să aibă calitatea de părți la procesul penal.
4. Fiecare parte va prevedea posibilitatea ca autoritățile judiciare să desemneze un reprezentant special pentru victimă atunci când, conform dreptului intern, aceasta poate avea calitatea de parte în procedura judiciară, iar deținătorii răspunderii părintești nu pot reprezenta copilul în proces din pricina unui conflict de interese existent între ei și victimă.
5. Fiecare parte va prevedea, prin intermediul unor măsuri legislative sau de altă natură, în conformitate cu condițiile prevăzute de dreptul intern, posibilitatea ca grupurile, fundațiile, asociațiile sau organizațiile guvernamentale ori neguvernamentale să acorde asistența și/sau sprijin victimelor, cu consimțământul acestora, pe parcursul proceselor penale referitoare la infracțiuni prevăzute în conformitate cu prezenta convenție.
6. Fiecare parte se va asigura că informațiile furnizate victimelor în conformitate cu prevederile prezentului articol vor fi într-o manieră adaptată vârstei lor și gradului lor de maturitate și într-o limbă pe care acestea o înțeleg.

Articolul 32 – Inițierea procedurii

Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că cercetarea ori urmărirea infracțiunilor prevăzute în conformitate cu prezenta convenție nu este condiționată de existența unei plângeri sau acuzații formulate de către victima și că procesul poate continua chiar dacă victima și-a retras declarațiile.

Articolul 33 – Prescripția

Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura ca termenul de prescripție pentru inițierea procedurilor în legătură cu infracțiunile stabilite în conformitate cu art. 18, art. 19 paragraf 1 lit. a) și b) și art. 21 paragraful 1 lit. a) și b) continuă pe o perioadă de

timp suficientă pentru a permite demararea eficientă a urmăririi după ce victima a împlinit vârsta majoratului și că este proporțională cu gravitatea infracțiunii respective.

Articolul 34 – Cercetările

1. Fiecare parte va adopta măsurile necesare pentru a se asigura că persoanele, unitățile sau serviciile care răspund de efectuarea cercetărilor sunt specializate în domeniul combaterii exploatarei sexuale și a abuzurilor sexuale comise asupra copiilor ori că persoanele respective sunt pregătite profesional în acest scop. Unitățile sau serviciile trebuie să beneficieze de resurse financiare adecvate.
2. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că incertitudinea în legătură cu vârsta reală a victimei nu împiedică inițierea procesului penal.

Articolul 35 – Audierile copilului

1. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că:
 - a. audierile copilului au loc fără întârzieri nejustificate după ce faptele au fost sesizate autorităților competente;
 - b. interviurile cu copilul au loc, dacă este necesar, în spații concepute sau amenajate în acest scop;
 - c. audierile copilului sunt desfășurate de către profesioniști pregătiți anume pentru aceasta;
 - d. aceleași persoane, dacă este posibil și adecvat, desfășoară toate audierile cu copilul;
 - e. numărul audierilor este cât mai limitat posibil, menținându-se în limitele minime necesare pentru scopurile procesului penal;
 - f. copilul poate fi însoțit de către reprezentantul său legal ori, dacă este adecvat, de către un adult ales de către copil, cu excepția cazului în care o decizie motivată prevede contrariul în legătură cu persoana respectivă.

2. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că toate audierile victimei ori, după caz, ale unui martor care este copil pot fi înregistrate video și că aceste înregistrări pot fi acceptate ca probe în instanță, în conformitate cu regulile prevăzute de dreptul său intern.
3. Dacă vârsta victimei este incertă și există motive să se creadă că este vorba despre un copil, măsurile prevăzute la paragrafele 1 și 2 se aplică până la confirmarea vârstei acesteia.

Articolul 36 – Procedura judiciară

1. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare, în conformitate cu normele interne care reglementează autonomia profesiilor juridice, pentru a se asigura că toate persoanele implicate în derularea procedurii și, în special, judecătorii, procurorii și avocații beneficiază de pregătire profesională în materia drepturilor copilului, a combaterii exploatarei sexuale și a abuzurilor sexuale asupra copiilor.
2. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura, în conformitate cu dreptul său intern, că:
 - a. judecătorul poate dispune desfășurarea ședinței de judecată cu ușile închise;
 - b. victima poate fi audiată fără a fi prezentă în sala de judecată, în special prin folosirea tehnologiilor de comunicații adecvate.

Capitolul VIII – Înregistrarea și stocarea datelor

Articolul 37 – Înregistrarea și stocarea datelor naționale privind infractorii condamnați

1. În scopul prevenirii și reprimării infracțiunilor prevăzute în conformitate cu prezenta convenție, fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru colectarea și stocarea, în conformitate cu prevederile în vigoare privind protecția datelor cu caracter personal și cu alte reguli și garanții adecvate prevăzute de dreptul intern, de date referitoare la identitatea și profilul genetic (ADN) ale persoanelor

condamnate pentru infracțiunile prevăzute în conformitate cu prezenta convenție.

2. La momentul semnării sau al depunerii instrumentului său de ratificare, acceptare, aprobare ori aderare, fiecare parte va comunica Secretarului General al Consiliului Europei denumirea și adresa unei singure autorități naționale care răspunde de implementarea prevederilor paragrafului 1.
3. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că informațiile menționate la paragraful 1 pot fi transmise autorității competente a unei alte părți, în conformitate cu condițiile prevăzute de dreptul său intern și cu instrumentele internaționale în materie.

Capitolul IX – Cooperarea internațională

Articolul 38 – Principii generale și măsuri de cooperare internațională

1. Părțile vor coopera, în conformitate cu prevederile prezentei convenții, și prin aplicarea instrumentelor pertinente aplicabile la nivel internațional și regional, a aranjamentelor încheiate în baza legislației uniforme sau pe bază de reciprocitate și a legilor interne, în cea mai mare măsură posibilă, în vederea:
 - a. prevenirii și combaterii exploatării sexuale a copiilor și a abuzurilor sexuale comise asupra acestora;
 - b. protejării și asigurării de asistență victimelor;
 - c. desfășurării cercetărilor sau proceselor având ca obiect infracțiunile prevăzute în conformitate cu prezenta convenție.
2. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că victimele unei infracțiuni prevăzute în conformitate cu prezenta convenție, aflate pe teritoriul unei alte părți decât cea în care își au reședința, pot formula plângere la autoritățile competente din statul lor de reședință.
3. Dacă o parte care condiționează asistența judiciară reciprocă în materie penală sau extrădarea de existența unui tratat primește o cerere de

asistență judiciară ori de extrădare din partea unei părți cu care nu a încheiat un astfel de tratat poate considera prezenta convenție drept bază juridică pentru acordarea asistenței judiciare în materie penală sau a extrădării în legătură cu infracțiunile prevăzute în conformitate cu prezenta convenție.

4. Fiecare parte se va strădui să integreze, dacă este cazul, prevenirea și lupta împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale comise asupra copiilor în programe de asistență pentru dezvoltare furnizate unor terțe state.

Capitolul X – Mecanismul de monitorizare

Articolul 39 – Comitetul părților

1. Comitetul părților se compune din reprezentanți ai părților la prezenta convenție.
2. Comitetul părților va fi convocat de către Secretarul General al Consiliului Europei. Prima sa reuniune va avea loc în termen de un an de la intrarea în vigoare a prezentei convenții pentru cea de-a zecea parte semnatară care a ratificat-o. Ulterior, acesta se va reuni la solicitarea a cel puțin o treime dintre părți sau a Secretarului General.
3. Comitetul părților își adoptă propriile reguli de procedură.

Articolul 40 – Alți reprezentanți

1. Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, Comisarul pentru Drepturile Omului, Comitetul European pe Probleme Penale (CDPC), precum și alte comitete interguvernamentale competente ale Consiliului Europei vor numi fiecare câte un reprezentant în Comitetul părților.
2. Comitetul Miniștrilor poate invita și alte organe ale Consiliului Europei să numească un reprezentant în Comitetul părților, după consultarea cu acesta.
3. Reprezentanții societății civile și, în special, ai organizațiilor neguvernamentale pot fi admiși în calitate de observatori în Comitetul părților, potrivit procedurii stabilite de regulile Consiliului Europei.

4. Reprezentanții numiți potrivit prevederilor paragrafelor 1-3 vor participa la reuniunile Comitetului părților fără a avea drept de vot.

Articolul 41 – Atribuțiile Comitetului părților

1. Comitetul părților va monitoriza implementarea prezentei convenții. Regulile de procedură ale Comitetului părților trebuie să stabilească procedura de evaluare a implementării prezentei convenții.
2. Comitetul părților va facilita colectarea, analiza și schimbul de informații, experiența și bunele practici între state, spre îmbunătățirea capacității lor de prevenire și combatere a exploatarei sexuale a copiilor și a abuzurilor sexuale comise asupra acestora.
3. Comitetul părților mai are, după caz, următoarele atribuții:
 - a. facilitează sau îmbunătățește folosirea și implementarea eficientă a prezentei convenții, inclusiv identificarea oricăror probleme și a efectelor oricărei declarații sau rezerve formulate conform prezentei convenții;
 - b. își exprima opinia asupra oricărei chestiuni legate de aplicarea prezentei convenții și facilitează schimbul de informații asupra progreselor juridice, de politici sau tehnologice importante.
4. În îndeplinirea atribuțiilor sale prevăzute de prezentul articol, Comitetul părților va fi asistat de către Secretariatul Consiliului Europei. .
5. Comitetul European pe Probleme Penale (CDPC) va fi informat periodic despre activitățile menționate la paragrafele 1, 2 și 3.

Capitolul XI – Relația cu alte instrumente internaționale

Articolul 42– Relația cu Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului și cu Protocolul facultativ la aceasta, referitor la vânzarea de copii, prostituția infantilă și pornografia infantilă

Prezenta convenție nu aduce atingere drepturilor și obligațiilor decurgând din prevederile Convenției Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului și ale Protocolului facultativ la aceasta, referitor la vânzarea de copii, prostituția infantilă și pornografia infantilă, și este menită să

sporească protecția acordată de către aceste prevederi și să dezvolte și să completeze standardele cuprinse în acestea.

Articolul 43 – Relația cu alte instrumente internaționale

1. Prezenta convenție nu aduce atingere drepturilor și obligațiilor care decurg din alte instrumente internaționale la care părțile la prezenta convenție sunt părți sau vor deveni părți și care conțin prevederi legate de chestiunile guvernate de prezenta convenție și asigură mai multă protecție și asistență pentru copiii care sunt victime ale exploatării sau abuzurilor sexuale.
2. Părțile la prezenta convenție pot încheia acorduri bilaterale sau multilaterale referitoare la problemele reglementate de prezenta convenție, în scopul completării ori consolidării prevederilor sale sau facilitării aplicării principiilor pe care le consacră.
3. Părțile care sunt membre ale Uniunii Europene vor aplica în relațiile dintre ele regulile comunitare și cele ale Uniunii Europene, în măsura în care există reguli comunitare sau ale Uniunii Europene, care guvernează subiectul vizat și sunt aplicabile în speță, fără a afecta obiectul și scopul prezentei convenții și fără a afecta aplicarea sa integrală cu alte părți.

Capitolul XII – Modificări ale convenției

Articolul 44 – Modificările

1. Orice propunere de modificare a prezentei convenții prezentată de către o parte se comunică Secretarului General al Consiliului Europei, care o înaintează statelor membre ale Consiliului Europei, oricărui alt stat semnatar, oricărui stat parte, Comunității Europene, oricărui stat invitat să semneze prezenta convenție potrivit prevederilor art. 45 paragraf 1 și oricărui stat invitat să adere la prezenta convenție potrivit prevederilor art. 46 paragraf 1.
2. Orice modificare propusă de către o parte se transmite Comitetului European pe Probleme Penale (CDPC), opinia acestuia asupra modificării propuse fiind depusă apoi la Comitetul Miniștrilor.

3. Comitetul Miniștrilor examinează modificarea propusă și opinia depusă de către CDPC și, după consultarea cu părțile la prezenta convenție care nu sunt membre, poate adopta modificarea.
4. Textul oricărei modificări adoptate de către Comitetul Miniștrilor în conformitate cu paragraful 3 din prezentul articol se înaintează părților spre acceptare.
5. Orice modificare adoptată potrivit paragrafului 3 din prezentul articol intră în vigoare în prima zi a lunii ce urmează expirării termenului de o lună de la data la care toate părțile au informat Secretarul General despre acceptarea acesteia.

Capitolul XIII – Clauze finale

Articolul 45 – Semnarea și intrarea în vigoare

1. Prezenta convenție este deschisă spre semnare statelor membre ale Consiliului Europei, statelor care nu sunt membre și care au participat la elaborarea acesteia, precum și Comunității Europene.
2. Prezenta convenție este supusă ratificării, acceptării sau aprobării. Instrumentele de ratificare, acceptare sau aprobare se depun la Secretarul General al Consiliului Europei.
3. Prezenta convenție intră în vigoare în prima zi a lunii ce urmează expirării termenului de 3 luni de la data la care 5 state semnatare, dintre care cel puțin 3 state membre ale Consiliului Europei, și-au exprimat consimțământul în legătură cu obligativitatea prevederilor prezentei convenții în conformitate cu prevederile paragrafului precedent.
4. Pentru orice stat menționat la paragraful 1 sau Comunitatea Europeană care își exprimă ulterior consimțământul în legătură cu obligativitatea prevederilor acesteia, prezenta convenție intră în vigoare în prima zi a lunii ce urmează expirării termenului de 3 luni de la data depunerii instrumentului său de ratificare, acceptare sau aprobare.

Articolul 46 – Aderarea la convenție

1. După intrarea în vigoare a prezentei convenții, Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei, după consultarea cu părțile la prezenta convenție și după ce a obținut consimțământul unanim al acestora, poate invita orice stat care nu este membru al Consiliului Europei și care nu a participat la elaborarea prezentei convenții să adere la prezenta convenție, prin intermediul unei decizii adoptate de către majoritatea prevăzută la art. 20 lit. d) din Statutul Consiliului Europei și prin votul unanim al reprezentanților statelor contractante care au dreptul de a face parte din Comitetul Miniștrilor.
2. Pentru orice stat care aderă la prezenta convenție, aceasta intră în vigoare în prima zi a lunii ce urmează expirării termenului de 3 luni de la data depunerii instrumentului său de aderare la Secretarul General al Consiliului Europei.

Articolul 47 – Aplicarea teritorială

1. Orice stat sau Comunitatea Europeană poate, fie la momentul semnării, fie la cel al depunerii instrumentului său de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare, să precizeze teritoriul ori teritoriile cărora urmează să li se aplice prezenta convenție.
2. Orice parte poate, la orice dată ulterioară, prin intermediul unei declarații adresate Secretarului General al Consiliului Europei, să extindă aplicarea prezentei convenții la orice alt teritoriu precizat în declarație ale cărui relații internaționale și le asumă sau în numele căruia este împuternicită să facă angajamente. Pentru un asemenea teritoriu, prezenta convenție intră în vigoare în prima zi a lunii ce urmează expirării termenului de 3 luni de la data primirii declarației de către Secretarul General.
3. Orice declarație făcută potrivit paragrafelor 1 și 2 poate fi retrasă, în legătură cu oricare teritoriu precizat în aceasta, prin intermediul unei notificări adresate Secretarului General al Consiliului Europei. Retragera începe să producă efecte în prima zi a lunii ce urmează

expirării termenului de 3 luni de la data primirii notificării respective de către Secretarul General.

Article 48 – Rezervele

Nu se admite nicio rezervă referitoare la prevederile prezentei convenții, cu excepția celor prevăzute în mod expres. Orice rezervă poate fi retrasă în orice moment.

Articolul 49 – Denunțarea

1. Orice parte poate, în orice moment, să denunțe prezenta convenție prin intermediul unei notificări adresate Secretarului General al Consiliului Europei.
2. Denunțarea produce efecte începând cu prima zi a lunii ce urmează expirării termenului de 3 luni de la data primirii notificării respective de către Secretarul General.

Articolul 50 – Notificarea

Secretarul General al Consiliului Europei notifică statele membre ale Consiliului Europei, orice stat semnatar, orice stat parte, Comunitatea Europeană, orice stat invitat să semneze prezenta convenție potrivit prevederilor art. 45 și orice stat invitat să adere la prezenta convenție potrivit prevederilor art. 46 în legătură cu:

- a. orice semnare a prezentei convenții;
- b. depunerea oricărui instrument de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare;
- c. orice dată a intrării în vigoare a prezentei convenții în conformitate cu art. 45 și 46;
- d. orice modificare adoptată potrivit prevederilor art. 44 și data la care modificarea respectiva intră în vigoare;
- e. orice denunțare formulată potrivit prevederilor art. 49;
- f. orice alt act, notificare sau comunicare referitoare la prezenta convenție;
- g. orice rezervă formulată potrivit art. 48.

Drept care subsemnații, fiind împuterniciți în mod corespunzător, au semnat prezenta convenție.

Adoptată la Lanzarote, astăzi, 25 octombrie 2007, în limbile engleză și franceză, ambele texte fiind autentice, într-un singur exemplar care se depune la arhivele Consiliului Europei. Secretarul General al Consiliului Europei transmite copii certificate fiecărui stat membru al Consiliului Europei, statelor nemembre care au participat la elaborarea prezentei convenții, Comunității Europene și oricărui stat invitat să adere la prezenta convenție.

Sursa: www.legestart.ro

Anexa II

Tabelul semnăturilor și ratificărilor

Pentru informații actualizate, vezi website-ul Biroul Tratatelor al Consiliului Europei: www.conventions.coe.int

Convenția Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale – CETS nr. 201

Tratat deschis spre semnare statelor membre, statelor nemembre care au participat la elaborarea sa și Uniunii Europene, precum și aderării altor state nemembre.

Deschisă spre semnare

Locul: Lanzarote

Date: 25/10/2007

Intrarea în vigoare

Condiții: 5 ratificări, inclusiv
cel puțin 3 state membre ale
Consiliului Europei

Date: 1/7/2010

Situația la data de 20/12/2011

State membre ale Consiliului Europei

State	Semnare	Ratificare
Albania	17/12/2008	14/4/2009
Andorra		
Armenia	29/9/2010	
Austria	25/10/2007	25/2/2011
Azerbaidjan	17/11/2008	
Belgia	25/10/2007	
Bosnia și Herțegovina	12/10/2011	
Bulgaria	25/10/2007	15/12/2011
Croația	25/10/2007	21/9/2011
Cipru	25/10/2007	
Republica Cehă		
Danemarca	20/12/2007	18/11/2009

State	Semnare	Ratificare
Elveția	16/6/2010	
Estonia	17/9/2008	
Finlanda	25/10/2007	9/6/2011
Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei	25/10/2007	
Franța	25/10/2007	27/9/2010
Georgia	12/3/2009	
Germania	25/10/2007	
Grecia	25/10/2007	10/3/2009
Irlanda	25/10/2007	
Islanda	4/2/2008	
Italia	7/11/2007	
Letonia		
Liechtenstein	17/11/2008	
Lithuania	25/10/2007	
Luxemburg	7/7/2009	9/9/2011
Malta	6/9/2010	6/9/2010
Marea Britanie	5/5/2008	
Moldova	25/10/2007	
Monaco	22/10/2008	
Munte negru	18/6/2009	25/11/2010
Olanda	25/10/2007	1/3/2010
Norvegia	25/10/2007	
Polonia	25/10/2007	
Portugalia	25/10/2007	
România	25/10/2007	17/5/2011
Rusia		
San Marino	25/10/2007	22/3/2010
Serbia	25/10/2007	29/7/2010
Slovacia	9/9/2009	

State	Semnare	Ratificare
Slovenia	25/10/2007	
Spania	12/3/2009	5/8/2010
Suedia	25/10/2007	
Turcia	25/10/2007	7/12/2011
Ucraina	14/11/2007	
Ungaria	29/11/2010	

State nemembre ale Consiliului Europei

State	Semnare	Ratificare
Canada		
Sfântul Scaun		
Japonia		
Mexic		
Statele Unite ale Americii		

Organizații internaționale

Organizații	Siemnare	Ratificare
Uniunea Europeană		
Numărul total al semnăturilor neurmat de ratificări		26
Numărul total de ratificări/aderări		17

Convenția Lanzarote a intrat în vigoare la 1 iulie 2010. Dar pentru ca această convenție să-i poată proteja pe toți copiii noștri, toate statele membre ale Consiliului Europei trebuie să o semneze, să o ratifice și să o aplice. Adunarea Parlamentară sprijină pe deplin Campania „Unu din Cinci” privind combaterea violenței sexuale asupra copiilor, inițiată de Consiliul Europei și lansată la Roma, în zilele de 29 și 30 noiembrie 2010.

Acest ghid reprezintă un instrument practic ce ne va permite nouă, parlamentarilor, să înțelegem mai bine această Convenție și să o promovăm. Ghidul pune la dispoziție instrumentele necesare pentru a asigura o mai bună percepție despre valoarea adăugată a Convenției și evidențiază chestiunile sensibile pe care legislațiile naționale trebuie să le reglementeze.

Trebuie să ne unim cu toții pentru a combate violența sexuală asupra copiilor. Trebuie să conjugăm eforturile noastre pentru a proteja viitorul societății noastre și să mobilizăm toate mijloacele pentru a eradica violența sexuală asupra copiilor. Să acționăm în așa fel încât copiii noștri să poată crește în fericire și siguranță, în „cercul lor de încredere”, pentru a avea șansa de a trăi o viață adultă împlinită și fericită.

Sper ca acest ghid să vă ajutesă-i ajutați pe copiii noștri !

Mevlüt Çavuşoğlu

Președintele Adunării Parlamentare a Consiliului Europei

<http://assembly.coe.int/oneinfive>